

Oslo

Kommunerevisjonen

2023

**Eierskapskontroll av
Oslo Business Region AS**

Rapport 1

Kommunerevisjonens rapporter 2022

Rapport 1/2022	Fossil- og utslippsfrie bygge- og anleggsplasser
Rapport 2/2022	Oppsummering av utvalgte undersøkelser gjennomført i regnskapsrevisjonen 2021
Rapport 3/2022	Sykkelsatsingen i Oslo
Rapport 4/2022	Bemanning i barnehager
Rapport 5/2022	Plan- og bygningsetatens arbeid med ulovlighetsoppfølging
Rapport 6/2022	Oppfølging etter rapport 6/2019 Vg3 fagopplæring i skole
Rapport 7/2022	Kostnadsoverskridelser i store og unike investeringsprosjekter
Rapport 8/2022	Eierskapskontroll - Oppfølgingen av Osломodellen og samfunnsansvar
Rapport 9/2022	Eierskapskontroll av Fjellinjen AS
Rapport 10/2022	Økonomisk stønad til store barnefamilier
Rapport 11/2022	Oppfølging etter rapport 8/2019: Bemanning og kontinuitet i hjemmetjenesten
Rapport 12/2022	Ansettelse av ledere
Rapport 13/2022	Planlegging av anskaffelser
Rapport 14/2022	Arbeidsforberedende trening Oslo Produksjon og Tjenester Spir Arbeidsinkludering
Rapport 15/2022	Beredskap ved bortfall av vann

Kommunerevisjonens rapporter 2021

Rapport 1/2021	Informasjonssikkerhet i Vann- og avløpsetaten
Rapport 2/2021	Forebygging og oppfølging av mobbing og vold
Rapport 3/2021	Kommunens støtteverktøy for krisehåndtering
Rapport 4/2021	Oppsummering av utvalgte undersøkelser gjennomført i regnskapsrevisjonen 2020
Rapport 5/2021	Eierskapskontroll Oslo Konserthus AS
Rapport 6/2021	Kostnadskontroll i tidligfase i investeringsprosjekter
Rapport 7/2021	Kvalitet i spesialskole og spesialgruppe
Rapport 8/2021	Bruk av rammeavtaler – Eiendoms- og byfornyelsesetaten og Undervisningsbygg Oslo KF
Rapport 9/2021	Koordinering for barn og unge med stort hjelpebehov
Rapport 10/2021	Bruk av utbyggingsavtaler
Rapport 11/2021	Beredskap og håndtering av koronautbruddet – Oppsummering av Kommunerevisjonens koronaundersøkelser
Rapport 12/2021	Eierskapskontroll av VEAS og datterselskaper
Rapport 13/2021	Tildeling og oppfølging av brukerstyrt personlig assistanse (BPA)
Rapport 14/2021	Behandling av spørsmål om byråders habilitet.
Rapport 15/2021	Innføring av velferdsteknologi i hjemmetjenesten
Rapport 16/2021	Behandling av varsler i den sentrale varslingsordningen
Rapport 17/2021	Oppfølging etter rapport 9/2018 Bydelenes forebygging av utenforskap blant barn og unge
Rapport 18/2021	Ruters ruteplanlegging

Forord

Denne rapporten er et resultat av en eierskapskontroll av Oslo Business Region AS. Bystyrets behandlet *Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon* og eierskapskontroll 2020–2024 den 21. oktober 2020 (sak 283), og vedtok blant annet:

I perioden 2020–2024 skal det årlig gjennomføres eierskapskontroll. Selskap med samfunnsmessig ansvar prioriteres høyest i denne kontrollen.

Eierskapskontrollen ble vedtatt av kontrollutvalget 30. august 2022 (sak 59 *Forslag til forvaltningsrevisjoner, eierskapskontroller og oppfølgingsundersøkelser med oppstart i 2. halvår 2022*).

Eierskapskontrollen er gjennomført i overenstemmelse med kommuneloven §§ 23-2 første ledd bokstav d, 23-4, 23-6 og 24-2 første ledd, forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 4 og 5 og standard for eierskapskontroll i kommuner og fylkeskommuner i Norge (RSK 002).

Eierskapskontrollen er gjennomført av seniorrådgiver Annette Birkeland (prosjektleder).

Vi vil takke Byrådsavdeling for næring og eierskap og Oslo Business Region AS for bistanden de har gitt til gjennomføringen av eierskapskontrollen.

16. januar 2023

Morten A. Engebretsen
ass. avdelingsdirektør

Annette Birkeland
seniorrådgiver

Innhold

Hovedbudskap.....	5
Sammendrag	5
1. Innledning.....	9
1.1 Bakgrunn	9
1.2 Formål og problemstillinger	9
1.3 Avgrensninger	10
1.4 Revisjonskriterier	10
1.5 Metodisk tilnærming og gjennomføring	10
1.6 Rapportens oppbygging.....	10
2. Om Oslo Business Region AS	11
3. Oslo kommunes eierstyring av Oslo Business Region AS	12
3.1 Generalforsamling	12
3.2 Vedtekter	14
3.3 Eiers evaluering av styret og styrevalg.....	15
3.4 Mål for selskapet.....	17
3.5 Kontaktmøter og rapportering om måloppnåelse mv.	18
3.6 Etisk regelverk og samfunnsansvar.....	20
3.7 Informasjonsplikt overfor bystyret	22
3.8 Tiltak etter kommunerevisjonens rapport 10/2017	22
4. Kommunerevisjonens konklusjoner	24
5. Uttalelser til rapporten og Kommunerevisjonens vurdering av disse	25
5.1 Byråden for næring og eierskap	25
5.2 Oslo Business Region AS.....	26
Referanser	27
Vedlegg 1 Revisjonskriterier	28
1. Generalforsamling	28
1.1 Kriterier	28
1.2 Kilder	29
2. Vedtekter	32
2.1 Kriterier	32
2.2 Kilder	32
3. Eiers styrevalg – oppnevning av nytt styre / nye styremedlemmer.....	33
3.1 Kriterier	33
3.2 Kilder	33
4. Mål for selskapet.....	35
4.1 Kriterier	35
4.2 Kilder	35
5. Etisk regelverk og samfunnsansvar	36
5.1 Kriterier	36
5.2 Kilder	36

6. Kontaktmøter og rapportering om måloppnåelse mv.....	37
6.1 Kriterier	37
6.2 Kilder	37
7. Informasjonsplikt overfor bystyret	38
7.1 Kriterier	38
7.2 Kilder	38
Vedlegg 2 Uttalelse fra byråden for næring og eierskap	39
Vedlegg 3 Uttalelse fra styret i Oslo Business Region AS	42

Hovedbudskap

Kommunerevisjonen har vurdert om Oslo kommunes eierskapsutøvelse i Oslo Business Region AS ble ivaretatt i tråd med aksjeloven, bystyrets vedtak og forutsetninger og etablerte normer for god eierstyring i perioden januar 2018–juni 2022. Byråden for næring og eierskap har ivaretatt eierskapsutøvelsen i denne perioden.

Basert på egenerklæringene og tilhørende dokumentasjon er det Kommunerevisjonens vurdering at eierskapsutøvelsen på flere områder ble gjennomført i samsvar med krav og føringer.

Samtidig viser kontrollen at det var noen svakheter og mangler ved eierskapsutøvelsen. Eiers beslutning om innføring av Oslomodellen ble ikke fremmet av eier på en generalforsamling, og det var også enkelte mangler knyttet til gjennomføringen av generalforsamlingen i 2018. Det var enkelte svakheter blant annet knyttet til eiers evaluering av styret og eiers oppfølging av samfunnsansvar.

Sammendrag

Formålet med Kommunerevisjonens eierskapskontroll har vært å gi informasjon til kontrollutvalget og bystyret om Oslo kommunes utøvelse av eierskapet i Oslo Business Region AS i perioden januar 2018–juni 2022, og eventuelt bidra til forbedring på området.

Eierskapskontroll er en avgrenset kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper som kommunen eier alene eller sammen med andre kommuner eller fylkeskommuner. Eierskapskontrollen gjennomføres som en mer begrenset kontroll enn en forvaltningsrevisjon, og Kommunerevisjonen har av den grunn ikke sett det hensiktsmessig å gi anbefalinger.

Selskapet eies 100 prosent av Oslo kommune. Selskapets formål er å styrke Osloregionen som innovativ og attraktiv storbyregion for etablering og utvikling av kunnskapsbasert næringsliv. Byråd for næring og eierskap har etter fullmakt utøvd eierskapet overfor Oslo Business Region i undersøkelsesperioden.

Problemstilling og metode

Undersøkelses problemstilling har vært:

- Utøves kommunens eierinteresser i Oslo Business Region AS i samsvar med bystyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?

Problemstillingen er besvart ved å undersøke om eier har

- ivaretatt kravene i relevant lovgivning og kommunale vedtak, herunder om utforming av vedtekter, krav til gjennomføring av generalforsamling, valg av styre med videre
- satt klare resultatmål og andre mål for selskapet
- fulgt opp at selskapet ivaretar sitt samfunnsansvar
- sikret seg nødvendig informasjon om selskapet, for eksempel gjennom møtevirksomhet, rapportering om selskapets måloppnåelse og andre krav til rapportering
- ivaretatt sin informasjonsplikt overfor bystyret

- ivarettatt eventuelle særskilte føringer eller vedtak fra bystyret vedrørende selskapet

Kommunerevisjonen har også undersøkt om eier hadde fulgt opp meldte tiltak etter eierskapskontrollen fra juni 2017.

Kontrollen er gjennomført ved innhenting av egenerklæringer fra eier og selskapets styre. Det er også innhentet dokumenter som er relevante for eierstyringen, som innkallinger til og protokoller etter generalforsamling og selskapets årsrapporter. Datainnsamlingen foregikk i hovedsak i oktober og november 2022.

Sentrale vurderinger

Generalforsamling

Eierbeslutninger og vedtak ble i all hovedsak foretatt på generalforsamlingene, men det var en mangel at eiers beslutning om innføring av Oslomodellen ikke ble fremmet av eier på en generalforsamling.

Generalforsamlingene avholdt i perioden 2019 – 2022 ble gjennomført i tråd med aksjelovens bestemmelser på de undersøkte områdene. Det var enkelte mangler ved generalforsamlingen avholdt i 2018, blant annet at innkallingen var sendt for sent og at det ikke fremgikk av protokollen hvem som hadde møtt.

Vedtekter

Selskapets vedtekter var utformet i tråd med aksjelovens krav på de undersøkte områdene. Kommunerevisjonen merker seg at eier ikke hadde gjort egne vurderinger av vedtektene, kun avgrensede vurderinger av foreslåtte generalforsamlingsvedtak opp mot vedtektene.

Eiers evaluering av styret og styrevalg

Eier hadde vurdert styrets arbeid flere ganger i undersøkelsesperioden. Det var svakheter ved eieroppfølgingen ved at eier ikke hadde bedt om at styret gjennomførte egne evalueringer, og eier hadde heller ikke innhentet informasjon om egnevalueringen som styret hadde gjennomført. Mangelfull oppfølging av styrets arbeid kan gi risiko for at eierinteressene i selskapet ikke oppnås.

Ved oppnevning av nytt styre og nye styremedlemmer hadde eier vurdert styremedlemmenes formelle og reelle kompetanse for styrevervet, men det var ikke dokumentert at vurderingen omfattet styrets totale behov for kompetanse. Dette kan gi risiko for at styremedlemmer ikke i tilstrekkelig grad oppnevnes etter selskapets behov.

Aksjelovens krav om kjønnsrepresentasjon i styret var oppfylt gjennom hele undersøkelsesperioden.

Eier hadde fulgt opp at styret fikk nødvendig opplæring og kompetanse.

Mål for selskapet

Eier hadde satt klare mål og resultatmål for selskapet.

Kontaktmøter og rapportering

For 2021 og 2022 var det dokumentert at eier hadde gjennomført jevnlige kontaktmøter med temaer som var relevante for selskapet og for eierstyringen. Kommunerevisjonen merker seg at det også skal ha vært avholdt kontaktmøter mellom 2018 og 2020, i tillegg til jevnlig kontakt mellom byrådsavdelingen og selskapet gjennom hele undersøkelsesperioden, uten at dette kan dokumenteres. Eier hadde sikret seg nødvendig rapportering om selskapets måloppnåelse fra og med andre halvår 2018 og ut undersøkelsesperioden, men det var en svakhet at dette ikke var gjort i første halvår 2018. Manglende dokumentasjon gjør eierdialogen mer personavhengig og kan gi risiko for lite kontinuitet i kommunens eierdialog med selskapet.

Samfunnsansvar

Ifølge eier hadde den på de fleste områder fulgt opp at selskapet ivaretok sitt samfunnsansvar, men det var en svakhet at oppfølgingen i mange tilfeller ikke, eller bare i begrenset grad, var dokumentert. Dette gjelder blant annet temaene misligheter, helse, miljø og sikkerhet (HMS) og økonomisk internkontroll. Mangelfull dokumentering av eiers oppfølging av selskapets samfunnsansvar kan gi risiko for at kommunens krav og føringer om ivaretagelse av samfunnsansvar ikke oppnås.

Informasjon til bystyret

Eier hadde i undersøkelsesperioden ivaretatt kravet om å fremme årsberetning, årsregnskap og protokoll fra generalforsamlingene som saker til bystyret, i tillegg til informasjon om én vesentlig sak. Kommunerevisjonen har ikke informasjon om andre saker knyttet til selskapet som bystyret burde vært orientert om.

Oppfølging etter forrige eierskapskontroll

Byråden hadde gjennomført de meldte tiltakene om krav om effektiv drift og kvartalsvis rapportering. Tiltaket om å foreta en gjennomgang med selskapet om behov for ytterligere rapportering på relevante områder for samfunnsansvar utover kravene i årsberetninger, var ikke gjennomført. Kommunerevisjonen merker seg at eier hadde fulgt opp selskapets rapportering knyttet til måloppnåelse, men bemerker at denne rapporteringen ikke gjaldt selskapets samfunnsansvar.

Uttalelser til rapporten

Kommunerevisjonen har mottatt uttalelser til rapporten fra byråden for næring og eierskap og fra styret i Oslo Business Region AS. Uttalelsene er sammenfattet og vurdert i kapittel 5, og gjengitt i sin helhet i vedlegg 2 og 3. Byråden har varslet tiltak til eieroppfølgingen som skal iverksettes i løpet av 2023.

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Oslo Business Region AS ble stiftet 10. oktober 2013 og har vært i drift siden 1. januar 2014. Selskapet finansieres av driftstilskudd fra Oslo kommune og av prosjektmidler. Selskapets formål er å styrke Osloregionen som innovativ og attraktiv storbyregion for etablering og utvikling av kunnskapsbasert næringsliv. Selskapet er lokalisert i Oslo, og eies av Oslo kommune (100 prosent).

Eierskapskontroll er hjemlet i kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav d, der det fremgår at kontrollutvalget skal påse at «det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)».

Kommunerevisjonen gjennomførte i 2017 en eierskapskontroll av Oslo Business Region AS (rapport 10/2017). Kontrollen omfattet eierutøvelsen fra 2014 til april 2017. Kontrollen viste at kommunen i hovedsak hadde utøvet eierskapet i samsvar med juridiske og politiske krav og føringer. Kommunen hadde imidlertid ikke satt klare mål om effektiv drift, og var ikke kjent med selskapets arbeid for å forhindre misligheter og korrupsjon. Kommunen hadde heller ikke sikret seg tilstrekkelig rapportering i årsrapportene om selskapets ivaretagelse av sitt samfunnsansvar.

Våren 2018 ble eier kjent med at selskapets egenkapital var negativ ved utgangen av 2017. Som en følge av den økonomiske situasjonen i selskapet ble det i 2018 gjort endringer i selskapets ledelse ved å innsette nytt styre. Administrerende direktør sa opp sin stilling i 2018, og en av de ansatte ble konstituert i stillingen frem til ny administrerende direktør tiltrådte sommeren 2019.

1.2 Formål og problemstillinger

Formålet med Kommunerevisjonens eierskapskontroll har vært å gi informasjon til kontrollutvalget og bystyret om Oslo kommunes utøvelse av eierskapet i Oslo Business Region AS i perioden januar 2018–juni 2022, og på den måten bidra med informasjon og eventuell forbedring på området.

Problemstillingen for eierskapskontrollen er:

- Utøves kommunens eierinteresser i Oslo Business Region AS i samsvar med bystyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?

Problemstillingen besvares ved å undersøke om eier har:

- ivaretatt kravene i relevant lovgivning og kommunale vedtak, herunder om utforming av vedtekter, krav til gjennomføring av generalforsamling, valg av styre med videre
- satt klare resultatmål og andre mål for selskapet
- fulgt opp at selskapet ivaretar sitt samfunnsansvar
- sikret seg nødvendig informasjon om selskapet, for eksempel gjennom møtevirksomhet, rapportering om selskapets måloppnåelse og andre krav til rapportering
- ivaretatt sin informasjonsplikt overfor bystyret
- ivaretatt eventuelle særskilte føringer eller vedtak fra bystyret vedrørende

selskapet

Gjennom dette er det også undersøkt om eier hadde fulgt opp meldte tiltak etter eierskapskontrollen i 2017.

1.3 Avgrensninger

Kontrollen er avgrenset til perioden januar 2018 – juni 2022.

1.4 Revisjonskriterier

Eierskapsutøvelsen er vurdert opp mot et sett av kriterier på områder der vi har tilstrekkelig informasjon til å gjennomføre vurderinger. De mest sentrale kildene for kriteriene er:

- Lov om aksjeselskaper (aksjeloven)
- Byrådssak 273/11 *Oslo kommunes prinsipper for god eierstyring av aksjeselskaper*, behandlet av bystyret 25. april 2012 (sak 98)
- Bystyresak 67/99 *Byrådets tertialrapportering til bystyret*, behandlet av bystyret 17. februar 1999

Kriteriene og utledningen av dem er beskrevet i vedlegg 1.

1.5 Metodisk tilnærming og gjennomføring

Kontrollen er gjennomført i tråd med standard for eierskapskontroll i kommuner og fylkeskommuner i Norge (RSK 002) (NKRF 2020), og *Veileder i selskapskontroll – med vekt på eierskapskontroll* (NKRF 2018). Eierskapskontroll gjennomføres som en mer begrenset kontroll enn en forvaltningsrevisjon, og Kommunerevisjonen har av den grunn ikke sett det hensiktsmessig å gi anbefalinger.

Vi har gjennomført kontrollen ved å hente inn egenerklæringer fra eierrepresentanten, byråden for næring og eierskap, og selskapets styre. I tillegg har vi hentet inn dokumenter som er relevante for eierstyringen, slik som innkallinger og protokoller fra generalforsamlinger og årsrapporter.

Prosjektet ble startet ved utsendelse av oppstartsbrev til byråden for næring og eierskap og selskapets styreleder og administrerende direktør den 28. september 2022. Det ble gjennomført oppstartsmøte 11. oktober 2022 med Byrådsavdeling for næring og eierskap og styreleder og administrerende direktør i Oslo Business Region AS.

Datainnsamlingen foregikk i hovedsak i oktober og november 2022.

1.6 Rapportens oppbygging

I kapittel 2 gir vi informasjon om Oslo Business Region AS og selskapets organisering. I kapittel 3 går vi gjennom fakta og vurderer kommunens eierskapsutøvelse av selskapet. Kommunerevisjonens konklusjoner står i kapittel 4. I kapittel 5 har vi oppsummert og vurdert vesentlige momenter i uttalelsen fra hhv. byråden for næring og eierskap og selskapets styre. Undersøkelsens revisjonskriterier og grunnlaget for dem fremgår av vedlegg 1, mens de mottatte uttalelsene følger i sin helhet som vedlegg 2 og 3.

2. Om Oslo Business Region AS

Oslo Business Region AS er Oslo kommunes heleide næringsutviklingsselskap og har vært i drift fra januar 2014. Selskapets formål er å styrke Osloregionen som innovativ og attraktiv storbyregion for etablering og utvikling av kunnskapsbasert næringsliv. Det skal tilrettelegge for at Osloregionen er et naturlig valg for å etablere, utvikle og drive næringsvirksomhet i tett samarbeid med næringslivet, forsknings- og utdanningsinstitusjoner og andre offentlige aktører. Selskapet har følgende hovedmål:

- Økt kjennskap til Osloregionens fortrinn som investerings- og etableringsregion
- Økt rekruttering av kunnskapsarbeidere, talenter, selskapsetableringer og investeringer
- Økt etableringsfrekvens av kunnskapsbaserte selskaper
- Økt innovasjonsevne i Osloregionens næringsmiljøer
- Styrket kunnskaps- og beslutningsgrunnlag for politikk- og strategiutforming

Fra og med 2020 har kommunen i de årlige tildelingsbrevene fastsatt mer avgrensede mål som selskapet skal kunne løse innenfor dets ressurser:

Mål 1. Flere talenter og investeringer til Oslo

Mål 2. Flere vekstselskaper i Oslo

Mål 3. Mer næringsutvikling mellom Oslo kommune og næringslivet

Mål 4. Mer faktabasert innsikt som bidrar til å styrke konkurransekraften i Osloregionen

Mål 5. Styrke Oslos omdømme knyttet til entreprenørskap og bærekraftig vekst.

Per 31. desember 2021 sysselsatte selskapet 9,2 årsverk. I 2021 gjennomførte selskapet 30 prosjekter, blant annet *Oslo Innovation Week* som samlet 30 000 personer og *Oslo Startup Day 2.0* med nesten 500 personer. Selskapet tilrettela for en rekke møteplasser og for samarbeid lokalt, nasjonalt og internasjonalt. I 2021 hadde Oslo Business Region et spesielt ansvar for koordineringen av søknadsprosessen tilknyttet tilskuddsordningen ReStart Oslo 2021 i samarbeid med Oslo kommune.

Selskapet finansieres av driftstilskudd fra Oslo kommune og prosjektmidler. I 2021 var selskapets årsresultat omtrent 1,9 millioner kroner. Tilskuddene fra Oslo kommune utgjorde 17,5 millioner kroner, mens selskapets totale driftsinntekter var omtrent 19 millioner kroner. Ved utgangen av 2021 hadde selskapet en egenkapital på 5,3 millioner kroner.

Eierfunksjonen for Oslo kommune utøves av byråden for næring og eierskap, som har fullmakt til å møte og stemme på vegne av Oslo kommune på generalforsamlingene i selskapet.

3. Oslo kommunes eierstyring av Oslo Business Region AS

3.1 Generalforsamling

Bystyret ga 6. mai 1997 (sak 220) byrådet fullmakt til å møte og stemme på Oslo kommunes vegne i generalforsamlinger i selskaper hvor kommunen eier aksjer. Denne fullmakten ble videredelegert til den enkelte byråd 27. juni 1997 (sak 1425). Byråden for næring og eierskap utøvde fullmakten på vegne av Oslo kommune i undersøkelsesperioden januar 2018 – juni 2022.

3.1.1 Kriterier

Generalforsamlingens myndighet

- Eierbeslutninger og vedtak skal foretas på generalforsamlingen.

Avholdelse av generalforsamling

- Styret skal skriftlig innkalle alle aksjeeiere til generalforsamling. Innkallingen skal angi tid og sted for møtet senest en uke før møtet skal holdes, om ikke vedtektene setter en lengre frist.
- Holdes generalforsamlingen som møte, skal styrelederen og daglig leder være til stede.
- Ordinær generalforsamling skal avholdes årlig, senest innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår.

Det var ikke avholdt forenklet generalforsamling etter aksjeloven § 5-7 i undersøkelsesperioden.¹

Saker som skal behandles på ordinær generalforsamling

- På den ordinære generalforsamlingen skal følgende saker behandles og avgjøres:
 - godkjenning av årsregnskap og eventuell årsberetning, herunder utdeling av utbytte
 - andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen, herunder valg av styre og revisor.
 - godkjenning av revisors godtgjørelse

Protokoll for generalforsamlingen

- Det skal foreligge protokoll fra generalforsamlingen som inneholder
 - En fortegnelse over de aksjeeiere som har møtt, enten selv eller ved fullmektig (kan også fremgå av vedlegg). Dersom aksjonærer eller andre har møtt i henhold til fullmakt bør det fremgå at gyldig fullmakt er fremlagt.
 - Generalforsamlingens beslutninger med angivelse av antallet avgitte stemmer, og hvor mange aksjer og hvilken andel av aksjekapitalen de avgitte stemmene representerer, samlet og for og mot den enkelte beslutningen, i den utstrekning dette er relevant for utfallet av avstemningen.
- Protokollen skal signeres av møtelederen og minst en annen person valgt av generalforsamlingen blant dem som er til stede.

¹ Kriterier knyttet til forenklet generalforsamling er ikke gjengitt i dette kapitlet, selv om de har vært del av kontrollen. Kriteriene i sin helhet fremgår av vedlegg 1.

3.1.2 Faktabeskrivelse

Generalforsamlingens myndighet

Både eier og selskapets styre oppga i sine egenerklæringer at eierbeslutninger bare ble fattet i generalforsamling.

Byråden for næring og eierskap orienterte finanskomiteen i notat 22/2018, datert 26. april 2018, om at byrådet ønsket at aksjeselskaper der Oslo kommune var eier skulle innføre Oslomodellen for sin virksomhet i løpet av 2018. Av notatet fremgikk det at byråden hadde hatt en protokolltilførsel på samtlige generalforsamlinger det året i selskaper der kommunen eide minst 50 prosent av aksjene. Protokolltilførselen gikk blant annet ut på at Oslomodellen skulle innføres. Denne protokolltilførselen ble ikke fremmet på generalforsamling i Oslo Business Region AS i 2018 eller senere år.

Selskapet ble bedt om tilbakemelding på hvordan protokolltilførselen var blitt fulgt opp i brev fra byrådsavdelingen til selskapet i november 2018. På styremøte i desember 2018 vedtok styret at «[daglig leder] svarer til eier at brevet er mottatt, gjennomgått og gjort kjent i selskapet». Byrådsavdelingen tok Oslomodellen opp på nytt i e-post til daglig leder i august 2020, med forslag til hvordan innføring av modellen kunne behandles og protokolleres av styret. På styremøtet i september 2020 ble Oslomodellen tatt til orientering i tråd med forslaget fra byrådsavdelingen.

Avholdelse av generalforsamling

Alle årene i undersøkelsesperioden ble det avholdt generalforsamlinger i møte etter aksjeloven § 5-5. Møtene i 2020 og 2021 ble gjennomført digitalt. Samtlige av møtene var avholdt innen utgangen av juni måned. Samtlige innkallinger var skriftlige, og anga tid og sted for møtet. Innkallingene var sendt til eier. Til generalforsamlingen avholdt i 2018 var følgende oppført i innkallingen:

Innkalt:

Eier v/ Kjetil Lund (KL), Anders Berg (AB), Aslan Shamsutdin (AS)

Styret v/ Haavard Nord (HN), Silvija Seres (SS), Runar Eggesvik (RE) Tonje Værdal Frydenlund (TVF), Parmar Satvir Singh (PSS) Administarsjon v/ Fredrik Winther (FW)

Selskapets vedtekter fastsatte at innkallingen skulle sendes minst én uke før møtet skulle avholdes. Innkallingen til generalforsamlingen avholdt 29. juni 2018 var datert samme dag som generalforsamlingen ble avholdt. Øvrige innkallinger var datert og sendt minst én uke før møtedato.

Det forelå protokoller fra samtlige av generalforsamlingene som var avholdt i undersøkelsesperioden. Ifølge protokollen fra generalforsamlingen avholdt i 2018 ble innkallingen godkjent. Det fremgår ikke av denne protokollen hvem som var tilstede, men ett punkt i protokollen er benevnt «Innkalt»:

Innkalt:

Eier v/ Anders Berg (AB) med fullmakt, Aslan Shamsutdin (AS)

Styret v/ Johan Hovland

Personene som ifølge offentlige registre var hhv. styreleder og daglig leder for selskapet på møtetidspunktet i 2018 er ikke oppført i protokollen fra møtet. Av punkt 7 i protokollen fremgår det at Johan Hovland ble valgt inn i selskapets styre.

Protokollene fra generalforsamlingene avholdt i perioden 2019 – 2022 synliggjorde hvem som hadde møtt frem, herunder hvem som hadde møtt med fullmakt. I årene fra og med 2019 til og med 2021 hadde byråden gitt fullmakt til ansatte i byrådsavdelingen, og byråden møtte selv i 2022. Styreleder og daglig leder deltok på alle generalforsamlingene fra og med 2019 til og med 2022.

Protokollene fra generalforsamlingene i undersøkelsesperioden synliggjør at sakene som fremgår av aksjeloven, vedtektene og av innkallingene ble behandlet. Vedtakene fremgår av protokollene. Av protokollen fra generalforsamlingen avholdt i 2018 fremgår det at det «avgåtte styret» skulle få utbetalt 360 000 kroner som honorar for styrearbeidet i 2017 og 180 000 kroner for arbeidet i 2018. I tillegg ble det vedtatt at det nye styret skulle godtgjøres på samme nivå som det forrige styret, og for 2018 skulle det nye styret honoreres med 360 000 kroner.

Samtlige protokoller er signert av to personer valgt av generalforsamlingen, hvorav den ene var møtelederen.

3.1.3 Kommunerevisjonens vurdering

Eierbeslutninger og vedtak ble i all hovedsak foretatt på generalforsamlingene i selskapet, men det var en mangel at eiers beslutning om innføring av Oslo modellen ikke ble fremmet av eier på en generalforsamling. Den manglende generalforsamlingsbehandlingen var for øvrig heller ikke i tråd med byrådets redegjørelse til finanskomiteen i notat nr. 22/2018, datert 26. april 2018.

Generalforsamlingene avholdt i perioden 2019 – 2022 ble gjennomført i tråd med aksjelovens bestemmelser på de undersøkte områdene. Det var en mangel at innkallingen til generalforsamlingen i 2018 ikke ble sendt minst én uke før møtet, jf. selskapets vedtekter, jf. aksjeloven § 5-10 andre ledd. Videre var det en mangel at protokollen fra generalforsamlingen i 2018 ikke synliggjorde hvem som hadde møtt frem, jf. aksjeloven § 5-16. Det var også en mangel at styreleder og daglig leder ikke var tilstede på denne generalforsamlingen, jf. aksjeloven § 5-4. Kommunerevisjonen merker seg at eier under generalforsamlingen i 2018 godkjente den sene innkallingen og at selskapet samlet sett utbetalte 1,5 ganger styrehonorar for 2018.

3.2 Vedtekter

3.2.1 Kriterier

- Vedtektene skal minst angi:
 - selskapets foretaksnavn
 - selskapets virksomhet
 - aksjekapitalens størrelse
 - aksjenes pålydende (nominelle beløp)
 - den kommune i riket hvor selskapet skal ha sitt forretningskontor (gjeldende fram til 1. mars 2019)
- Vedtektene skal fastsette at styrets leder velges av generalforsamlingen.
- Vedtektene bør jevnlig vurderes og eventuelt oppdateres

3.2.2 Faktabeskrivelse

Selskapets vedtekter ble vedtatt på ekstraordinær generalforsamling i 2014, og var ikke endret etter det. Vedtektene inneholdt blant annet foretaksnavnet, selskapets virksomhet, aksjekapitalens størrelse, aksjenes pålydende, forretningskommune og at styreleder skulle velges av generalforsamlingen. Det fremgikk også at selskapet skulle ha et rådgivende organ oppnevnt av styret med oppnevningsperioder på to år av gangen. Organet ble av selskapet omtalt som *Advisory Board*, og var allerede oppnevnt da nytt styre ble valgt på generalforsamlingen i 2018, uten at organets oppnevningsdato og -periode var kjent for selskapet etter endringene i selskapets ledelse i 2018. Styret vedtok endringer i organets sammensetning og mandat og oppnevnte nye medlemmer på styremøtet den 5. november 2021.

Ifølge byråden for næring og eierskap ble forslag til generalforsamlingsvedtak vurdert opp mot selskapets vedtekter i forkant av hver generalforsamling, som innebar en vurdering av selskapets vedtekter. Som eksempel ble det vist til at selskapets styre ble utvidet på generalforsamlingen i 2022, noe byrådsavdelingen vurderte å være innenfor selskapets vedtekter. Vurderingene var ikke skriftliggjort. Eier hadde ikke foretatt vurderinger av vedtektene ut over dette. Selskapets styre opplyste at det ikke kjente til at eier hadde vurdert selskapets vedtekter.

3.2.3 Kommunerevisjonens vurdering

Selskapets vedtekter var utformet i tråd med aksjelovens krav på de undersøkte områdene. Kommunerevisjonen merker seg at eier ikke hadde gjort egne vurderinger av vedtektene, kun avgrensede vurderinger av foreslåtte generalforsamlingsvedtak opp mot vedtektene. Kommunerevisjonen merker seg videre at det rådgivende organet før november 2021 hadde vært oppnevnt i et lengre tidsrom enn det eier hadde fastsatt i vedtektene.

3.3 Eiers evaluering av styret og styrevalg

3.3.1 Kriterier

- Eier bør evaluere selskapets styre opp mot fastsatte mål. Evalueringen bør ta utgangspunkt i rapportering, styrets egevalueringer og kontakten for øvrig med selskapet.
- Eier skal sørge for at styrets totale kompetanse – formell og reell – vurderes ved oppnevning av nytt styre / nye styremedlemmer sett ut fra selskapets behov for kompetanse.
- Eier må sikre at kravene om representasjon av begge kjønn i styret overholdes
- Eier bør følge opp at styret får nødvendig opplæring.

3.3.2 Faktabeskrivelse

Eiers evaluering av styret

Byråden oppga at byrådsavdelingen årlig gjorde en gjennomgang av styret. Gjennomgangene fra 2018, 2020 og 2021 ble oversendt til Kommunerevisjonen. Gjennomgangene fra 2019 og 2022 var oppført i byrådsavdelingens arkivsystem, men byrådsavdelingen oppga at den ikke fikk tilgang til dokumentene. I tillegg viste byråden til at det ble gjennomført årlige intervjuer med styreleder, dokumentert med intervjureferater fra hhv. 2020 og 2022. Referatene inneholdt fem punkter, hhv. om

styreleders opplevelse av styret, selskapets nå-situasjon, fremtidsutfordringer, kompetansebehov og merknader angående styrevalg. Byrådsavdelingen kunne ikke legge frem intervjureferater fra 2018, 2019 eller 2021 på grunn av manglende tilgang til dokumentene i arkivsystemet.

Byråden redegjorde for at styret ble evaluert opp mot føringene gitt i de årlige tildelingsbrevene. Tildelingsbrevene inneholdt hovedmålene for selskapet, og var fra og med 2020 supplert med mål som skulle være «oppnåelige for selskapet gitt selskapets ressurser». I tillegg var det gitt føringer om blant annet økonomistyring. Ifølge byråden var selskapets økonomistyring et viktig kriterium i evalueringen av styret, der selskapets regnskap ble målt opp mot budsjett. Målene for selskapet i tildelingsbrevene fremgikk ikke av byrådsavdelingens styregjennomgang eller av intervjuene med styreleder.

De oversendte styregjennomgangene fulgte et felles oppsett med beskrivelse av selskapet, informasjon om medlemmene i styret og om de var på valg, om selskapets situasjon og fremtidsutfordringer og om kompetansebehov i styret. Det fremgikk av gjennomgangene at informasjonen blant annet var innhentet fra selskapets rapportering, intervju med styreleder og fra byrådsavdelingens kontakt med selskapet. Gjennomgangene ble avsluttet med byrådsavdelingens vurderinger av styret og anbefalinger angående styresammensetning/-valg.

Av byrådsavdelingens vurdering av styret i gjennomgangen datert 7. mars 2018 fremgikk det blant annet at styret hadde gjort en god jobb og at selskapet hadde levert i henhold til eiers forventning, men byrådsavdelingen ønsket å erstatte styrets leder med en person som hadde kompetanse på offentlig forvaltning i kombinasjon med næringsutvikling for bedre å ivareta kommunens mål med selskapet. På generalforsamlingen avholdt 29. juni 2018 ble imidlertid hele styret erstattet etter flere år med økonomisk underskudd og tapt egenkapital, se nærmere omtale i kapitlene 3.1.2, 3.4.2 og 3.5.2.

Ifølge styret hadde eier uttrykt tilfredshet med styrets arbeid på generalforsamlinger der styret ikke var på valg, men styret kjente ikke til grunnlaget for vurderingene. Styret oppga at det hadde gjennomført en uformell vurdering av eget arbeid vinteren 2019 – 2020. Vurderingen ble ikke nedskrevet, og var ikke blitt formidlet til eier. Eier hadde ikke etterspurt egnevalueringer fra styret.

Eiers vurdering av styrets totale kompetanse

Eier utarbeidet en skriftlig begrunnelse for styrevalgene som ble gjennomført på generalforsamlingene i hhv. 2018 og 2022. Begrunnelsene inneholdt vurderinger av styrets totale kompetanse. Det fremgikk ikke av begrunnelsene hvilken kompetanse byrådsavdelingen anså at det var behov for at styret tilførte selskapet. Dette fremgikk heller ikke av de årlige styregjennomgangene som er omtalt over.

Krav om representasjon i styret

Tabell 1: Oversikt over selskapets styresammensetning i undersøkelsesperioden

Tidsrom	Menn	Kvinner	Totalt
1.1.2018 – 29.6.2018	3	2	5
29.6.2018 – 31.5.2022	2	1	3
31.5.2022 – 30.6-2022	3	2	5

Kilde: Generalforsamlingsprotokoller for perioden 2018-2022

Tabell 1 viser at det var både kvinner og menn i styret i undersøkelsesperioden.

Eiers oppfølging av styrets opplæring

Byråden forklarte at styrets behov for opplæring var et årlig tema i intervjuet med styrelederen, og «behov for kompetanse i styret» fremgikk som eget punkt i de fremlagte referatene fra intervjuene. Byråden forklarte videre at styreleder ville bli invitert til byrådsavdelingens styreseminar høsten 2022. Ifølge selskapet hadde to av styrets medlemmer deltatt på byrådsavdelingens styreseminar i 2019, og styret skulle også delta på seminaret som skulle avholdes høsten 2022. Styret forklarte at deres behov for opplæring innenfor selskapets virksomhetsområde (næringslivsøkosystem) best ble ivaretatt gjennom styrearbeidet og interaksjonen med administrasjonen i selskapet.

3.3.3 Kommunerevisjonens vurdering

Eier hadde vurdert styret flere ganger i undersøkelsesperioden. Det var svakheter ved eieroppfølgingen at eier ikke hadde bedt om at styret gjennomførte egevalueringer, og eier hadde heller ikke innhentet informasjon om egevalueringen som styret hadde gjennomført. Kommunerevisjonen merker seg at eier i mars 2018 hadde vært positiv til styrets innsats og resultater og ønsket å gjenoppnevne flere av styremedlemmene, men samtlige ble erstattet på generalforsamlingen i slutten av juni 2018 etter at eier i løpet av våren ble overrasket over at selskapets egenkapital var negativ (se kapittel 3.5.2). Mangelfull oppfølging av styrets arbeid kan gi risiko for at eierinteressene i selskapet ikke oppnås.

Ved oppnevning av nytt styre og nye styremedlemmer hadde eier vurdert styremedlemmenes formelle og reelle kompetanse for styrevervet, men det var ikke dokumentert at vurderingen omfattet styrets totale behov for kompetanse. Dette kan gi risiko for at styremedlemmer ikke i tilstrekkelig grad oppnevnes etter selskapets behov.

Aksjelovens krav om kjønnsrepresentasjon i styret var oppfylt gjennom hele undersøkelsesperioden.

Eier hadde fulgt opp at styret fikk nødvendig opplæring og kompetanse.

3.4 Mål for selskapet**3.4.1 Kriterier**

- Eier bør ha satt klare mål og resultatmål for selskapet, herunder krav om effektiv drift og at driften skjer etter bedriftsøkonomiske prinsipper, samt andre mål, eksempelvis produksjons- eller produktivitetsmål.

3.4.2 Faktabeskrivelse

Ifølge byråden ble alle målene for selskapet definert i de årlige tildelingsbrevene, som også definerte kommunens eierstrategi for selskapet. Selskapets formål fremgikk av vedtektene, se også kapittel 3.2.

Byråden uttalte at det i undersøkelsesperioden var et klart definert mål om at selskapet skulle ha god økonomistyring. Dette skyldtes at selskapet i perioden fra 2014 og ut 2017 hadde årlige underskudd og at den bokførte egenkapitalen var negativ ved utgangen av 2017. I tildelingsbrevet gitt i juni 2018 satte byrådsavdelingen som mål at selskapet skulle opparbeide positiv egenkapital innen utgangen av 2019. I alle tildelingsbrevene i undersøkelsesperioden fremgikk det at selskapets kostnader skulle dekkes innenfor selskapets inntektsramme, og det var satt som krav at selskapets styre skulle sørge for effektiv drift og kvartalsvis økonomisk rapportering med referanse til oppfølgingen etter Kommunerevisjonens rapport 10/2017 *Eierskapskontroll av Oslo Business Region AS*.

Styret oppfattet målene i tildelingsbrevene som produksjons- og produktivitetsmål som ga en tydelig retning for selskapets virksomhet, herunder nøktern kostnadsbruk med bruk av verktøy og virkemidler som ga størst effekt.

3.4.3 Kommunerevisjonens vurdering

Eier hadde satt klare mål og resultatmål for selskapet.

3.5 Kontaktmøter og rapportering om måloppnåelse mv.

3.5.1 Kriterier

- Det bør gjennomføres jevnlige kontaktmøter/eiermøter mellom eier og selskapet for å informere eier om måloppnåelse og for å ta opp aktuelle problemstillinger for selskapet.
- Eier bør sikre seg nødvendig rapportering om selskapets måloppnåelse. Rapporteringen skal som minimum omfatte årsberetning, årsregnskap og kvartalsrapporter med regnskap.

3.5.2 Faktabeskrivelse

Kontaktmøter/eiermøter

Byråden redegjorde for at det jevnlig ble avholdt kontaktmøter mellom eier og selskapet, normalt tre per år. Kommunerevisjonen mottok to referater fra kontaktmøter avholdt i 2021. I 2022 var det på undersøkelsestidspunktet gjennomført ett slikt møte, og planlagt ett til i 2022 i tillegg til generalforsamlingen. Selskapet førte referatene fra kontaktmøtene, og ifølge selskapet kunne de ikke gjenfinne referater fra årene 2018 – 2020. Av byrådets redegjørelse fremgikk det at det vanligvis var ansatte i byrådsavdeling for næring og eierskap som deltok på kontaktmøtene, og i noen av møtene også byråden. Ifølge byråden var temaene på møtene selskapets økonomiske status og aktiviteter i selskapet med utgangspunkt i tildelingsbrevene, samt oppdateringer fra Oslo kommune. Byråden forklarte at aktuelle problemstillinger for selskapet kunne tas opp på møtene, og viste som eksempel til at økonomisk kompensasjon for tilleggsoppgaver hadde blitt tatt opp. Referat fra kontaktmøtet avholdt i mars 2021 viste at det også var diskutert å bruke av selskapets økte egenkapital etter pandemien til å gjennomføre ekstra prosjekter.

Ifølge byråden var kontaktmøtene normalt orienterende fordi eiers primære beslutningsmyndighet lå i generalforsamlingen. Byråden redegjorde for at selskapet i noen tilfeller hadde bedt om byrådsavdelingens synspunkter rundt faglige prioriteringer og neste års budsjett, men at partene i disse situasjonene hadde vært bevisst på sine roller og ansvar. Byråden redegjorde videre for at det var ukentlig kontakt mellom byrådsavdelingen og ledelsen i selskapet som del av oppfølgingen av målene i tildelingsbrevene, og at daglig leder i selskapet med jevne mellomrom ble invitert til å orientere om selskapets virksomhet på temamøter for byrådsavdelingen.

Rapportering

Selskapet var ikke pålagt å utarbeide årsberetning etter reglene i regnskapsloven § 3-1, men var forventet å gjøre det i tråd med kommunens eierstyringsprinsipper (byrådssak 273/2011). Selskapet utarbeidet årsrapport som inkluderte en årsberetning hvert av årene i undersøkelsesperioden. Eier mottok selskapets årsberetning og årsregnskap i undersøkelsesperioden, og kvartalsrapporter fra slutten av første halvår 2018. I tillegg var det gjennom tildelingsbrevet for 2018 iverksatt ekstra oppfølging fra og med andre halvår i 2018 til begynnelsen av 2019 med månedsvis rapportering til byrådsavdelingen. Bakgrunnen for den månedlige rapporteringen var den økonomiske situasjonen i selskapet, se kapittel 3.4.2. I byrådets notat til bystyret (nr. 40/2018 *Oslo Business Region AS – Status* av 20. juni 2018), uttalte byråden følgende:

I forbindelse med forberedelse til årets generalforsamling mottok Byrådsavdeling for næring og eierskap i april informasjon om at underskuddet for regnskapsåret i 2017 ble 2,243 mill kroner. På grunn av at selskapets egenkapital etter årsregnskapet i 2016 var svekket, har selskapet etter utløpet av 2017 en negativ egenkapital på -2,198 mill kroner. Det sterkt negative resultatet kom overraskende på byrådsavdelingen i og med at selskapet sent i 2017 hadde opplyst at det forventede årsresultatet var nøytralt.

Under punktet *Rapportering* i de årlige tildelingsbrevene til selskapet sto det at utkvittering av oppdrag skulle inkluderes i årsrapporten. I årsrapporten for 2018 var selskapets aktiviteter og resultater overordnet oppsummert, mens de for hhv. 2019 og 2020 var beskrevet i *OBR Magazine* og i *Oslo State Of The City*, og det var henvist til disse dokumentene i årsrapportene. Selskapets årsrapport for 2021 inneholdt en egen del om selskapets aktiviteter og resultater.

3.5.3 Kommunerevisjonens vurdering

For 2021 og 2022 var det dokumentert at eier hadde gjennomført jevnlige kontaktmøter med temaer som var relevante for selskapet og for eierstyringen. Kommunerevisjonen merker seg at det også skal ha vært avholdt kontaktmøter mellom 2018 og 2020, i tillegg til jevnlig kontakt mellom byrådsavdelingen og selskapet gjennom hele undersøkelsesperioden, uten at dette kan dokumenteres. Eier hadde sikret seg nødvendig rapportering om selskapets måloppnåelse fra og med andre halvår 2018 og ut undersøkelsesperioden, men det var en svakhet at dette ikke var gjort i første halvår 2018. Manglende dokumentasjon gjør eierdialogen mer personavhengig, og kan gi risiko for lite kontinuitet i kommunens eierdialog med selskapet.

3.6 Etisk regelverk og samfunnsansvar

3.6.1 Kriterier

- Eier bør følge opp at selskapet ivaretar sitt samfunnsansvar, herunder at selskapet/styret
 - har utarbeidet et etisk regelverk som minst tilsvarer de etiske reglene for ansatte i Oslo kommune som bystyret har vedtatt,
 - arbeider aktivt for å hindre misligheter og korrupsjon, og at driften er i samsvar med kommunens mål og interesser,
 - iverksetter tiltak, rutiner og systemer som sikrer en forsvarlig økonomistyring og god internkontroll,
 - har et avklart forhold til lov om offentlige anskaffelser og offentlighetsloven,
 - har planer og systemer for HMS-arbeid,
 - er bevisst sitt miljøansvar,
 - er bevisst på likestilling.

3.6.2 Faktabeskrivelse

Byråden viste til at samfunnsansvar var definert i tildelingsbrevene til selskapet. I tildelingsbrevene var klima og miljø og Oslomodellen nevnt særskilt. Byrådsavdelingen kommenterte at samfunnsansvar var nedfelt i selskapets vedtektsfestede formål: «Selskapets formål er å styrke Osloregionen som innovativ og attraktiv storbyregion for etablering og utvikling av kunnskapsbasert næringsliv.» Ifølge byrådsavdelingen hadde dette formålet vært en prioritert oppgave i eieroppfølgingen.

Etiske regler

Selskapet forklarte at dokumentet *Etiske regler for ansatt i Oslo Business Region AS* siden 2019 var signert av alle ansatte i selskapet, og av styret i 2022. Innholdet i selskapets etiske regler var identisk med de etiske reglene for ansatte i Oslo kommune (jf. byråds sak 1189/07). Byrådsavdelingen kommenterte at oppfølgingen av det etiske regelverket i liten grad var dokumentert eksplisitt. Ifølge avdelingen hadde det vært et underliggende tema i eieroppfølgingen som var dokumentert indirekte gjennom påleggene til selskapet om økonomirapportering.

Forhindre misligheter og korrupsjon

Selskapet viste til styrets behandling av Oslomodellen som et tiltak for å hindre misligheter og korrupsjon (behandlingen av Oslomodellen er nærmere omtalt i 3.1.2). Andre tiltak for å hindre korrupsjon og misligheter var ikke iverksatt av selskapet, heller ikke i forbindelse med at selskapet i 2021 fikk i oppgave å innstille kandidater til den kommunale tilskuddsordningen ReStart Oslo. I likhet med oppfølgingen av det etiske regelverket som er omtalt over, viste byrådsavdelingen til at selskapets arbeid mot misligheter og korrupsjon hadde vært et tema i eieroppfølgingen, men i liten grad dokumentert eksplisitt. Byrådsavdelingen viste til at den ville følge opp hvis det ut fra rapportering eller løpende eierdialog fremgikk mistanke om misligheter. Utover dette hadde ikke eier fulgt opp om selskapet arbeidet aktivt for å hindre misligheter og korrupsjon.

Økonomistyring og interkontroll

Det fremgår av tildelingsbrevet for 2018 at selskapet fikk et ekstraordinært økonomisk tilskudd i 2018 for å styrke økonomifunksjonen i selskapet og stabilisere driften. Fra

andre halvår 2018 til de første månedene i 2019 ble det gjennomført månedlige gjennomganger av regnskap og budsjett med byrådsavdelingen, og selskapet oversendte kvartalsvise regnskapsrapporter i hele undersøkelsesperioden. Selskapet redegjorde for sin økonomi i årsberetningene, men ikke om økonomistyring og internkontroll.

Anskaffelsesloven og offentlighetsloven

Ifølge byråden og styret var selskapet underlagt både lov om offentlige anskaffelser og offentlighetsloven.

Helse, miljø, sikkerhet (HMS)

Selskapet omtalte arbeidsmiljø i årsberetningene, men selskapets HMS-arbeid var ikke omtalt. Styret viste til at planer og systemer for HMS-arbeid fulgte av Osломodellen. Ifølge byrådsavdelingen hadde oppfølging av planer og systemer for HMS inngått i den løpende eierdialogen på uformell basis gjennom kontaktmøter og løpende oppfølging av tildelingsbrev, uten at det var dokumentert.

Miljøansvar

Byråden viste til omtalen i tildelingsbrevene til selskapet, der det blant annet fremgikk at alle selskaper og virksomheter i Oslo kommune hadde et miljøansvar og at selskapet skulle rapportere om miljø- og klimaarbeidet i forbindelse med utarbeidelse av årsberetning og miljø- og klimarapport. Ifølge byrådsavdelingen innebar ikke formuleringen i tildelingsbrevene et pålegg til selskapet om å utarbeide egen miljø- og klimarapport. Selskapets årsberetninger i undersøkelsesperioden inneholdt et punkt kalt «Miljørapport» som omhandlet selskapets påvirkning på miljøet og tiltak for å redusere påvirkningen.

Likestilling

Det fremgikk av selskapets årsberetninger i undersøkelsesperioden at det var en overvekt av kvinner ansatt i selskapet (60 prosent), og at selskapet etterstrebet å ivareta en mangfoldig sammensetning av personale.

3.6.3 Kommunerevisjonens vurdering

Ifølge eier hadde den på de fleste områder fulgt opp at selskapet ivaretok sitt samfunnsansvar, men det var en svakhet at oppfølgingen i mange tilfeller ikke, eller bare i begrenset grad, var dokumentert. Kommunerevisjonen merker seg at byrådsavdelingen ville følge opp ev. mistanker om misligheter i selskapet, men registrerer samtidig at informasjon om eller rapportering av denne typen saker ikke var avklart med selskapet. Videre registrerer Kommunerevisjonen at eier heller ikke fulgte opp selskapets arbeid mot misligheter og korrupsjon i forbindelse med at selskapet i 2021 fikk en oppgave knyttet til den kommunale tilskuddsordningen ReStart Oslo. Slike offentlige tilskuddsordninger har en iboende mislighetsrisiko. Mangelfull dokumentering av eiers oppfølging av selskapets samfunnsansvar kan gi risiko for at kommunens krav og føringer om ivaretagelse av samfunnsansvar ikke oppnås.

For øvrig bemerker Kommunerevisjonen at selskapets vedtektsfestede formål er et samfunnsoppdrag og et mål for selskapet som ikke inneholder elementer knyttet til samfunnsansvar. Vurderingen er basert på anerkjente definisjoner av samfunnsansvar, se for eksempel Stortingsmelding nr. 10 (2008–2009) *Næringslivets samfunnsansvar i en global økonomi*. Eiers oppfølging av selskapets mål er omtalt i kapittel 3.4.

3.7 Informasjonsplikt overfor bystyret

3.7.1 Kriterier

- Byrådet skal fremme styrets årsberetning, årsregnskap og protokoll fra generalforsamling for aksjeselskaper som egne orienteringssaker til bystyret.
- Byrådet bør informere bystyret om andre vesentlige saker som berører aksjeselskapene.

3.7.2 Faktabeskrivelse

Byråden hadde fremmet styrets årsberetninger, årsregnskap og protokoller fra generalforsamlingene som egne orienteringssaker til bystyret i hele undersøkelsesperioden. Videre orienterte byråden bystyret og finansutvalget om den økonomiske situasjonen i selskapet våren 2018, se kapittel 3.5.2. Andre saker om selskapet var ikke blitt fremmet fra byråden til bystyret.

3.7.3 Kommunerevisjonens vurdering

Eier hadde i undersøkelsesperioden ivaretatt kravet om å fremme årsberetning, årsregnskap og protokoll fra generalforsamlingene som saker til bystyret, i tillegg til informasjon om én vesentlig sak. Kommunerevisjonen har ikke informasjon om andre saker knyttet til selskapet som bystyret burde vært orientert om.

3.8 Tiltak etter kommunerevisjonens rapport 10/2017

3.8.1 Meldte tiltak

I forbindelse med behandlingen av Kommunerevisjonens rapport 10/2017 *Eierskapskontroll av Oslo Business Region AS*, meldte byråden at det ville bli stilt krav til selskapet om effektiv drift. Byråden ville vurdere om det var nødvendig å stille krav til selskapet om kvartalsvis rapportering, og ville etter en gjennomgang med selskapet vurdere om det var behov for ytterligere rapportering på relevante områder for samfunnsansvar utover kravene til årsberetninger.

3.8.2 Faktabeskrivelse

I tildelingsbrevene fra 2018 stilte eier krav om at selskapets styre sikret effektiv drift og kvartalsvis rapportering, se nærmere i kapittel 3.4.2. Tildelingsbrevene stilte også krav om at styret skulle følge opp øvrige anbefalinger i Kommunerevisjonens rapport 10/2017. I selskapets årsrapporter i undersøkelsesperioden var det informasjon om blant annet arbeidsmiljø og personale, herunder likestilling og mangfold, og miljø (se omtale i kapittel 3.6.2). Dette typen informasjon fremgikk også av tidligere årsrapporter som inngikk i den forrige eierskapskontrollen. Byrådsavdelingen oppfattet selskapets rapportering til eier og andre som god, og viste til at det i tillegg til årsrapporter med årsberetninger også ble utarbeidet årlige rapporter knyttet til selskapets formål og mandat, som *OBR Magazine* og *State of the City*. Byrådsavdelingen viste videre til at det var gjennomført jevnlig evalueringer av selskapets virksomhet. Eier hadde ikke foretatt en gjennomgang med selskapet om behov for ytterligere rapportering på relevante områder for samfunnsansvar utover kravene i årsberetninger.

3.8.3 Kommunerevisjonens vurdering

Byråden hadde gjennomført de meldte tiltakene om krav om effektiv drift og kvartalsvis rapportering. Tiltaket om å foreta en gjennomgang med selskapet om behov for

ytterligere rapportering på relevante områder for samfunnsansvar utover kravene i årsberetninger, var ikke gjennomført. Kommunerevisjonen merker seg at eier hadde fulgt opp selskapets rapportering knyttet til måloppnåelse, men bemerker at denne rapporteringen ikke gjaldt selskapets samfunnsansvar.

4. Kommunerevisjonens konklusjoner

Kommunerevisjonen har i denne undersøkelsen vurdert om eierskapsutøvelsen i Oslo Business Region AS er ivaretatt i tråd med aksjeloven, bystyrets vedtak og forutsetninger og etablerte normer for god eierstyring i perioden januar 2018 – juni 2022. Byråden for næring og eierskap har ivaretatt eierskapsutøvelsen i denne perioden.

Basert på egenerklæringene og tilhørende dokumentasjon er det Kommunerevisjonens vurdering at eierskapsutøvelsen på flere områder ble gjennomført i samsvar med krav og føringer, herunder i all hovedsak det som gjaldt generalforsamlinger, vedtekter, rapportering og kontaktmøter, klare mål og resultatmål for selskapet og informasjon til bystyret. Kommunerevisjonen registrerer en betydelig tettere og tydeligere oppfølging av selskapet fra eiers side fra og med andre halvår 2018, og at årsregnskapet for 2021 viste positivt økonomisk resultat og egenkapital.

Samtidig viser kontrollen at det var noen mangler og svakheter ved eierskapsutøvelsen. Det var blant annet en mangel at eiers beslutning om å innføre Oslomodellen ikke ble fremmet av eier på en generalforsamling, og det var enkelte mangler knyttet til generalforsamlingen avholdt i 2018. Eier hadde vurdert styret flere ganger i undersøkelsesperioden, men det var svakheter knyttet til eiers oppfølging av styrets egevalueringer. Mangelfull oppfølging av styrets arbeid kan gi risiko for at eierinteressene i selskapet ikke oppnås. Kommunerevisjonen merker seg også at deler av eieroppfølgingen ikke kunne dokumenteres, som kan gjøre eierdialogen mer personavhengig og gi risiko for lite kontinuitet i kommunens eierdialog med selskapet.

Ifølge eier hadde den på de fleste områder fulgt opp at selskapet ivaretok sitt samfunnsansvar, men det var en svakhet at oppfølgingen i mange tilfeller ikke, eller bare i begrenset grad, var dokumentert. Dette gjelder blant annet temaene misligheter, helse, miljø og sikkerhet (HMS) og økonomisk internkontroll. Eier hadde heller ikke gjennomført det varslede tiltaket om en gjennomgang med selskapet om behov for ytterligere rapportering på relevante områder for samfunnsansvar utover kravene i årsberetninger. Mangelfull dokumentering av eiers oppfølging av selskapets samfunnsansvar kan gi risiko for at kommunens krav og føringer om ivaretagelse av samfunnsansvar ikke oppnås.

5. Uttalelser til rapporten og Kommunerevisjonens vurdering av disse

Kommunerevisjonen har bedt om, og har mottatt, uttalelse til rapporten fra byråden for næring og eierskap. I tillegg har rapporten blitt oversendt til styret i Oslo Business Region AS med mulighet for uttalelse, som styret har benyttet seg av. I dette kapitlet presenterer og vurderer Kommunerevisjonen vesentlige momenter i uttalelsene. Uttalelsene følger i sin helhet i vedlegg 2 og 3.

5.1 Byråden for næring og eierskap

5.1.1 Uttalelse fra byråden for næring og eierskap

Byråden skriver at prosjektets metode og dialog har vært god, og at rapporten oppleves som nyttig gjennom grundig tilnærming til sentrale temaer i eierskapsutøvelsen. Byråden har ingen kommentarer til kriteriene i undersøkelsen. Byråden mener imidlertid at rapporten til en viss grad underkommuniserer den positive utviklingen som har vært i Oslo Business Region AS i løpet av undersøkelsesperioden.

Byråden viser til at økonomistyring og selskapets samfunnsoppdrag har vært hovedprioriteringen for eierskapsutøvelsen i undersøkelsesperioden, og har enkelte kommentarer til rapportens sammendrag av svakheter og mangler som hun ber om at «vektlegges ut fra en helhetsvurdering av eieroppfølgingen». Angående mangler ved generalforsamlingen i 2018 bemerker byråden at dette fant sted mens byrådsavdelingen iverksatte tiltak i selskapet. Til innføringen av Oslomodellen viser byråden til at modellen er fulgt opp i eierdialogen med styret selv om modellen ikke ble fremmet på en generalforsamling, og bemerker at modellen kan være mindre aktuell for selskapet. Angående eiers evaluering av styret viser byråden til vurderingene av styret som byrådsavdelingen har oversendt til Kommunerevisjonen. Byråden kommenterer videre at eieroppfølgingen av samfunnsansvar er viktig, og viser til at eier har hatt tett oppfølging av selskapet i undersøkelsesperioden. Hun erkjenner at oppfølgingen av selskapets samfunnsoppdrag har hatt høyere prioritet i undersøkelsesperioden enn oppfølgingen av samfunnsansvaret, selv om sistnevnte hadde vært et underliggende tema i eieroppfølgingen. Til oppfølgingen av økonomisk internkontroll som del av selskapets samfunnsansvar viser byråden til revisors rolle, og at selskapets revisor har levert rene bekreftelser i hele undersøkelsesperioden.

Byråden varsler at oppfølging av Oslomodellen vil bli innarbeidet på generalforsamlingen som avholdes i 2023. Videre varsler byråden at fra og med 2023 vil samfunnsansvar være tema på kontaktmøter, og hun vil også påse at selskapet følger opp kommunens etiske regelverk.

5.1.2 Kommunerevisjonens vurdering

Kommunerevisjonen er enig med byråden i at det har vært en positiv utvikling i eierskapsutøvelsen av Oslo Business Region AS i løpet av undersøkelsesperioden. Dette fremgår også av Kommunerevisjonens konklusjon i kapittel 4 i rapporten, der vi i tillegg til den tettere oppfølgingen av selskapet nå har lagt til at årsregnskapet for 2021 viser positivt økonomisk resultat og egenkapital.

Kommunerevisjonen tar byrådens kommentarer til orientering, men kan ikke se at kommentarer knyttet til generalforsamlingen i 2018 og innføringen av Oslomodellen, eiers egevaluering og oppfølgingen av samfunnsansvar tilfører ny informasjon som gir grunnlag for å endre vurderingene eller konklusjonene i rapporten. Til byrådens kommentar om revisors rolle, bemerker Kommunerevisjonen at revisor vurderer om årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med gjeldende lovkrav, jf. § 9-4 første ledd i lov om revisjon og revisorer og er uten vesentlige beløpsmessige feil. Revisor gjennomgår deler av den økonomiske internkontrollen, men vil normalt ikke uttale seg om den er effektiv. Kommunerevisjonen vil i tillegg bemerke at kontrollkriteriet handlet om forsvarlig økonomistyring og god internkontroll, som samlet sett omfatter mer enn økonomisk internkontroll.

Kommunerevisjonen har ingen ytterligere kommentarer til byrådens uttalelse eller meldte tiltak.

5.2 Oslo Business Region AS

5.2.1 Uttalelse fra styret i Oslo Business Region AS

Styret i Oslo Business Region AS har gitt innspill om en justering av teksten i rapportens kapittel 1.1, inkludert forslag til omformulering.

5.2.2 Kommunerevisjonens vurdering

Kommunerevisjonen har tatt inn styrets forslag til omformulering av kapittel 1.1. I tillegg har Kommunerevisjonen presisert at en av de ansatte ble konstituert i stillingen som administrerende direktør frem til ny administrerende direktør tiltrådte sommeren 2019.

Referanser

Lover og forskrifter

Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven)

Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Midlertidig forskrift 27. mars 2020 nr. 464 om unntak fra reglene om fysisk møte i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper som følge av utbruddet av covid-19

Oslo kommune

Bystyresak 208/92 *Profesjonalisering av styrefunksjonen i Oslo kommune*, behandlet av bystyret 8. april 1992.

Bystyresak 67/99 *Byrådets tertialrapportering til bystyret*, behandlet av bystyret 17. februar 1999.

Bystyresak 220/97 *Myndighetsfordeling i Oslo kommune – Delegasjon av myndighet fra bystyret og byråd*, behandlet av bystyret 6. mai 1997.

Byrådssak 273/11 *Oslo kommunes prinsipper for god eierstyring av aksjeselskaper*, behandlet av bystyret 25. april 2012 (sak 98).

Eksterne kilder

KS (2015): Anbefaling om eierstyring, selskapsledelse og kontroll

Norges Kommunerevisorforbund (2018): Selskapskontroll – med vekt på eierskapskontroll

Norges Kommunerevisorforbund (2020): RSK 002. Standard for eierskapskontroll

Stortingsmelding nr. 10 (2008–2009) *Næringslivets samfunnsansvar i en global økonomi*

Transparency International og KS (2014): Beskytt din kommune

Vedlegg 1 Revisjonskriterier

Vurderingskriteriene er målestokken som ligger til grunn for Kommunerevisjonens vurderinger av eierskapsutøvelsen. De mest sentrale kildene for vurderingskriteriene er:

- Lov om aksjeselskaper (aksjeloven)
- Bystyresak 208/92 *Profesjonalisering av styrefunksjonen i Oslo kommune*
- Bystyrets vedtak av 17. februar 1999 (sak 67) *Byrådets tertialrapportering til bystyret*
- Byrådssak 273/11 *Oslo kommunes prinsipper for god eierstyring av aksjeselskaper*, tatt til orientering av bystyret 25. april 2012 (sak 98)

I tillegg legger Kommunerevisjonen enkelte av KS' anbefalinger i Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll fra 2020 til grunn for kriteriene, som uttrykk for beste praksis, der kommunen ikke har lagt spesielle føringer til grunn for utøvelsen av eierskapet. Videre er dokumentet *Beskytt din kommune*, utgitt i samarbeid mellom Transparency International Norge og KS i 2014, lagt til grunn for enkelte kriterier.

1. Generalforsamling

1.1 Kriterier

Generalforsamlingens myndighet

- Eierbeslutninger og vedtak skal foretas på generalforsamlingen.

Avholdelse av generalforsamling

Forenklet generalforsamlingsbehandling

- Samtlige aksjeeiere skal gis mulighet til å delta i behandling av saken på egnet måte.
- Styremedlemmer og eventuelt daglig leder og revisor skal gis mulighet til å uttale seg om saken og kan kreve at saken behandles av generalforsamlingen i møte.

Generalforsamling i møte

- Styret skal skriftlig innkalle alle aksjeeiere til generalforsamling. Innkallingen skal angi tid og sted for møtet senest en uke før møtet skal holdes, om ikke vedtektene setter en lengre frist.
- Holdes generalforsamlingen som møte, skal styrelederen og daglig leder være til stede.
- Ordinær generalforsamling skal avholdes årlig, senest innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår.

Saker som skal behandles på ordinær generalforsamling

- På den ordinære generalforsamlingen skal følgende saker behandles og avgjøres:
 - godkjenning av årsregnskap og eventuell årsberetning, herunder utdeling av utbytte
 - andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen, herunder valg av styre og revisor.
 - godkjenning av revisors godtgjørelse

Protokoll for generalforsamlingen

- Det skal foreligge protokoll fra generalforsamlingen som inneholder

- Generalforsamling i møte: en fortegnelse over de aksjeeiere som har møtt, enten selv eller ved fullmektig (kan også fremgå av vedlegg). Dersom aksjonærer eller andre har møtt i henhold til fullmakt bør det fremgå at gyldig fullmakt er fremlagt.
- Forenklet generalforsamling: en fortegnelse over hvilke aksjeeiere som har deltatt i behandlingen av saken (kan også fremgå av vedlegg)
- Generalforsamling i møte: generalforsamlingens beslutninger med angivelse av antallet avgitte stemmer, og hvor mange aksjer og hvilken andel av aksjekapitalen de avgitte stemmene representerer, samlet og for og mot den enkelte beslutningen, i den utstrekning dette er relevant for utfallet av avstemningen.
- Forenklet generalforsamling: generalforsamlingens beslutninger med angivelse av antallet avgitte stemmer, hvor mange aksjer som har stemt for og imot beslutningen og, i den utstrekning det er relevant, hvilken andel av aksjekapitalen de avgitte stemmene representerer.
- Dersom generalforsamling er avholdt etter asl. § 5-7 (forenklet generalforsamlingsbehandling) skal dette fremgå av protokollen.
- Generalforsamling i møte: protokollen skal signeres av møtelederen og minst en annen person valgt av generalforsamlingen blant dem som er til stede.
- Forenklet generalforsamling: protokollen skal signeres av den som er styrets leder på signeringstidspunktet eller av den som generalforsamlingen utpeker.

1.2 Kilder

Generalforsamlingen og dennes myndighetsutøvelse er regulert i aksjelovens kapittel 5. Denne eierskapskontrollen omfatter et utvalg av bestemmelsene vedrørende den ordinære generalforsamlingen.

Aksjeloven § 5-1. Generalforsamlingens myndighet

(1) Gjennom generalforsamlingen utøver aksjeeierne den øverste myndighet i selskapet.

I kommentarene til bestemmelsen (ref. Gyldendals rettsdata, note 648) heter det: Bestemmelsen gir uttrykk for at generalforsamlingen er selskapets øverste myndighet. Generalforsamlingen kan dermed instruere de øvrige selskapsorganene, jf. Aarbakke m.fl. s. 314, 320.. [...] Utenom generalforsamlingen har ingen aksjeeier rett til å instruere noe selskapsorgan, jf. Aarbakke m.fl. s. 315 og Andenæs s. 273-274. Aksjonærene er imidlertid ikke uten rett til å si fra om hva de ville gjort dersom det hadde vært generalforsamling. Slike signaler kan det være opportunt for ledelsen å etterleve, men de er ikke rettslig forpliktende.

I Oslo kommunes prinsipper for eierstyring er prinsipp 3 relevant for generalforsamlingen. Prinsippet lyder:

Eierbeslutninger og vedtak skal foretas på generalforsamlingen.

I byrådssaken ble det blant annet gitt følgende kommentarer til dette prinsippet:

Byrådet vil følge aksjelovens system om at eierbeslutninger gjøres i eierforumet som er generalforsamlingen. På den måte sikrer byrådet en ryddig rollefordeling mellom eier og selskapets organer.

Det fremholdes videre at det skal være klare ansvarsforhold mellom styret og eier og dokumentasjon/ notoritet i forhold til vedtak og beslutninger som fattes. Begrunnelsen for prinsippet er at

«byrådet vil unngå at det utvikles en praksis med instruksjon utenom eierforumet. Slik praksis kan skape en uryddig ansvars- og rollefordeling mellom kommunen og selskapets organer (styre). Like viktig er mangelen på notoritet i slike styringskanaler. Manglende dokumentasjon i form av protokoller m.v. kan medføre uklarhet om ansvarsforholdene i forhold til beslutninger som fattes.»

Aksjeloven § 5-2. Aksjeeiernes møterett. Fullmektig

- (1) Aksjeeierne har rett til å møte i generalforsamlingen, enten selv eller ved fullmektig etter eget valg. Møteretten kan ikke begrenses i vedtektene.
- (2) Fullmektigen skal legge frem skriftlig fullmakt. Fullmakten skal være signert og datert. Fullmakten anses å gjelde bare for førstkomende generalforsamling hvis det ikke går tydelig frem at noe annet er ment. Aksjeeieren kan når som helst kalle tilbake fullmakten. Første og annet punktum gjelder tilsvarende for tilbakekall av fullmakten

§ 5-4. Ledelsens rett og plikt til å være til stede på generalforsamlingen

- (1) Holdes generalforsamlingen som møte, skal styrelederen og daglig leder være til stede. Ved gyldig forfall skal det utpekes en stedfortreder. Dersom samtlige aksjeeiere samtykker, kan det gjøres unntak fra første og annet punktum. Andre styremedlemmer kan være til stede på generalforsamlingen når generalforsamlingen holdes som møte.
- (2) Styremedlemmene og daglig leder har rett til å uttale seg på generalforsamlingen.

§ 5-5. Ordinær generalforsamling

- (1) Innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår skal selskapet holde ordinær generalforsamling.
- (2) På den ordinære generalforsamlingen skal følgende saker behandles og avgjøres:
 1. godkjenning av årsregnskapet og eventuell årsberetning, herunder utdeling av utbytte;
 2. andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen.
- (3) Årsregnskapet og eventuell årsberetning og revisjonsberetning skal senest en uke før generalforsamlingen sendes til hver aksjeeier med kjent adresse.

§ 5-7. Adgang til forenklet generalforsamlingsbehandling

Dersom ingen aksjeeiere motsetter seg det, kan en sak behandles på generalforsamlingen etter reglene i bestemmelsen her. Generalforsamlingen kan holdes uten fysisk møte, herunder ved hjelp av elektroniske hjelpemidler. For gjennomføring av forenklet generalforsamling gjelder følgende regler:

1. Samtlige aksjeeiere skal gis mulighet til å delta i behandlingen av saken på egnet måte.
2. Styremedlemmene og eventuelt daglig leder og revisor skal gis mulighet til å uttale seg om saken og kan kreve at saken behandles av generalforsamlingen i møte.

3. Styreleder eller den som generalforsamlingen velger til å lede generalforsamlingsbehandlingen, skal sørge for at det føres protokoll, jf. § 5-7 a.

4. Generalforsamlingen kan holdes uten å følge kravene i §§ 5-8 til 5-16

Det er egne krav til protokoll i aksjeloven § 5-7 a:

(1) Protokollen skal angi at saken er behandlet etter § 5-7.

(2) Generalforsamlingens beslutning skal inntas i protokollen. I selskap med flere enn én aksjeeier skal protokollen angi antallet avgitte stemmer og hvor mange aksjer som har stemt for og imot beslutningen. I den utstrekning dette er relevant, skal det også angis hvilken andel av aksjekapitalen de avgitte stemmer representerer. En fortegnelse over hvilke aksjeeiere som har deltatt i behandlingen av saken, skal inntas i eller vedlegges protokollen.

(3) Protokollen skal dateres og signeres av den som er styrets leder på signeringstidspunktet eller av den som generalforsamlingen utpeker. Protokollen skal sendes til samtlige aksjeeiere.

(4) Protokollen og fortegnelse over aksjeeiere som nevnt i annet ledd fjerde punktum, skal oppbevares i hele selskapets levetid. Protokollen skal holdes tilgjengelig for aksjeeierne hos selskapet.

§ 5-9. Myndighet til å innkalle til generalforsamling

(1) Generalforsamlingen innkalles av styret.

§ 5-10. Krav til innkallingen

(1) Generalforsamlingen innkalles ved skriftlig henvendelse til alle aksjeeiere med kjent adresse. Innkallingen skal angi tid og sted for møtet. Selskapet kan ikke kreve noen form for godtgjøring for utsendelsen av innkallingen.

(2) Innkalling til generalforsamlingen skal være sendt senest en uke før møtet skal holdes, om ikke vedtektene setter en lengre frist. En slik vedtektsbestemmelse gjelder ikke ved innkalling som foretas på bakgrunn av krav etter § 5-6 annet ledd.

(3) Innkallingen skal i et forslag til dagsorden bestemt angi de saker som skal behandles på generalforsamlingen. Forslag om å endre vedtektene skal gjengis i innkallingen. Styret skal utarbeide forslag til dagsorden i samsvar med det som er bestemt i loven og vedtektene.

§ 5-13. Fortegnelse over aksjeeierne på møtet

Den som åpner møtet, skal før første avstemning opprette en fortegnelse over de aksjeeiere som har møtt, enten selv eller ved fullmektig. Fortegnelsen skal angi hvor mange aksjer og stemmer hver av dem representerer. Fortegnelsen skal anvendes inntil den måtte bli endret av generalforsamlingen.

§ 5-16. Protokoll

(1) Møtelederen skal sørge for at det føres protokoll for generalforsamlingen.

(2) I protokollen skal generalforsamlingens beslutning inntas med angivelse av utfallet av avstemningene. Protokollen skal angi antallet avgitte stemmer, og hvor mange aksjer og hvilken andel av aksjekapitalen de avgitte stemmene representerer, samlet og for og mot den enkelte beslutningen, i den utstrekning dette er relevant for utfallet av avstemningen. Fortegnelsen over de møtende etter § 5-13 skal inntas i eller vedlegges protokollen.

(3) Protokollen skal signeres av møtelederen og minst en annen person valgt av generalforsamlingen blant dem som er til stede. Protokollen og fortegnelse over

aksjeeiere som nevnt i § 5-13, skal oppbevares på betryggende måte i hele selskapets levetid. Protokollen skal holdes tilgjengelig for aksjeeierne hos selskapet.

§ 7-1. Generalforsamlingens valg av revisor

- (1) Generalforsamlingen skal velge én eller flere revisorer, og kan velge én eller flere vararevisorer.
- (2) Revisors godtgjørelse skal godkjennes av generalforsamlingen.

Særskilte bestemmelser i forbindelse med koronapandemien

Med hjemmel i midlertidig lov om forskriftshjemmel for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av Covid-19 mv (Koronaloven) § 4, ble det gitt forskrifter med unntak fra aksje- og allmennaksjelovens alminnelige krav om avholdelse av fysiske styremøter og generalforsamlinger. Unntaksreglene trådte i kraft 28. mars 2020 og ble opphevet 27. mai 2020.

Videre ble det fra 26. mai 2020 til 1. juni 2021 gitt unntak fra krav til avholdelse av fysisk generalforsamling, med hjemmel i § 2-3 i midlertidig lov om unntak fra krav til fysisk møte mv. i foretakslovgivningen for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19.

Fra 1. juni 2021 ble det i aksjeloven tatt inn en ny § 1-5 a som inneholdt en legaldefinisjon av «møte»:

Med møte i denne loven menes møte hvor de som deltar enten er fysisk til stede på møtet (fysisk møte), eller deltar ved bruk av elektroniske hjelpemidler (elektronisk møte)

2. Vedtekter

2.1 Kriterier

- Vedtektene skal minst angi:
 - selskapets foretaksnavn
 - selskapets virksomhet
 - aksjekapitalens størrelse
 - aksjenes pålydende (nominelle beløp)
 - den kommune i riket hvor selskapet skal ha sitt forretningskontor (gjeldende fram til 1. mars 2019)
- Vedtektene skal fastsette at styrets leder velges av generalforsamlingen.
- Vedtektene bør jevnlig vurderes og eventuelt oppdateres

2.2 Kilder

Minstekravene til vedtektene for aksjeselskap er gitt i aksjeloven § 2-2:

§ 2-2. Minstekrav til vedtektene

(1) Vedtektene skal minst angi:

1. selskapets foretaksnavn;
2. selskapets virksomhet;
3. aksjekapitalens størrelse, jf. § 3-1;

4. aksjenes pålydende (nominelle beløp), jf. § 3-1;

(2) Dersom selskapet ved sin virksomhet ikke skal ha til formål å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte, skal vedtektene inneholde bestemmelser om anvendelse av overskudd og av formuen ved oppløsning.

Før 1. mars 2019 skulle vedtektene også, jf. § 2-2, angi «den kommune i riket hvor selskapet skal ha sitt forretningskontor».

Det følger videre av byrådssak 273/11 (kommentarene til prinsipp 8) at

Byrådet er opptatt av å sikre at styret ivaretar en uavhengig kontrollfunksjon overfor selskapets ledelse på vegne av eierne. Styrets leder har en særlig viktig rolle i dette arbeidet og byrådet vil derfor at styrets leder skal velges av generalforsamlingen i selskaper den har eierandeler i. Bestemmelser om dette bør derfor tas inn i selskapenes vedtekter, der dette ikke allerede er tilfellet.

KS' anbefaling nr. 5:

- Kommunestyret skal utarbeide og bør jevnlig revidere styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet.

Dette omfatter også selskapets vedtekter.

3. Eiers styrevalg – oppnevning av nytt styre / nye styremedlemmer

3.1 Kriterier

- Eier bør evaluere selskapets styre opp mot fastsatte mål. Evalueringen bør ta utgangspunkt i rapportering, styrets egne evalueringer og kontakten for øvrig med selskapet.
- Eier skal sørge for at styrets totale kompetanse – formell og reell – vurderes ved oppnevning av nytt styre / nye styremedlemmer sett ut fra selskapets behov for kompetanse.
- Eier må sikre at kravene om representasjon av begge kjønn i styret overholdes
- Eier bør følge opp at styret får nødvendig opplæring.

3.2 Kilder

Det er generalforsamlingen som velger styre jf. aksjeloven § 6-3. Dersom selskapet har bedriftsforsamling vil det normalt være denne som velger styret.

Det følger av kommuneloven § 21-1 at reglene i aksjeloven § 20-6 om representasjon av begge kjønn i styret gjelder på tilsvarende måte for aksjeselskaper der kommuner og fylkeskommuner til sammen eier minst 2/3 av aksjene.

Bystyret vedtok i bystyresak 208/92 blant annet følgende:

Ved oppnevning av nye styrever Oslo kommunes aksjeselskaper, særbedrifter og sykehus legges kompetansemessige kriterier til grunn, i tråd med det som er beskrevet i denne sak.

I byrådssak 273/11 Oslo kommunes prinsipper for eierstyring av selskaper framgår følgende i Prinsipp 6:

Styrets sammensetning skal kjennetegnes av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets egenart.

Det står videre i byrådssak 273/11 at:

Bystyret har vedtatt at rekruttering til styrer i aksjeselskaper skal skje på grunnlag av fagkompetanse og ikke pga. politiske verv eller bakgrunn, jf. bystyresak 208/92 og bystyremelding 2/95. Videre fastslår reglementet for bystyret og byrådet at sittende medlemmer av bystyret og byrådet ikke kan ha styreverv i selskaper eid av kommunen.

Byrådets mål ved valg av styrer er å sette sammen styrekollegier som er best mulig kvalifisert og egnet til å ivareta selskapets formål, virksomhetsområde og kommunens mål for selskapet. Byrådet vil derfor vektlegge og sette sammen profesjonelle styrer der styremedlemmene velges på bakgrunn av fagkompetanse og selskapets behov for kompetanse. Det er styrets totale kompetanse som er grunnlaget for vurderingen, både formell og reell kompetanse. Normalt er det behov for administrasjons-/ lederkompetanse, økonomi/ finanskompetanse og bransje-/ markedskompetanse. Også juridisk kompetanse og god kjennskap til kommunen kan i noen tilfeller være ønskelig/nødvendig. Annen spisskompetanse kan variere fra selskap til selskap.

Byrådet vil ved utvelgelse og sammensetning av styrer se hen til en god balanse mellom kontinuitet i styrets arbeid og behovet for nødvendig fornyelse. Videre vil kommunen vektlegge mangfold, bl.a. i form av balansert kjønnsfordeling, jf. reglene i kommuneloven om kjønnsbalanse i styrene i selskaper eid av kommuner.

I kommentarene til prinsipp 1 heter det blant annet at:

Byrådet vil måle og evaluere selskapenes styrer i forhold til fastsatte mål ut fra rapporteringen og kontakten for øvrig med selskapene.

Kommunerevisjonen legger til grunn at dette innebærer noe mer enn kun å vurdere selskapets resultater.

I kommentarene til prinsipp 9 står det blant annet:

Forvaltningen av selskapet stiller krav til styret og dets kompetanse. Byrådet forventer at styret utvikler sin egen kompetanse på områder det anser som viktige. Dette omfatter også kompetanse innen styrearbeid. Styret skal evaluere sitt arbeid og arbeidsform jevnlig.

Eiers evaluering av styret må/bør derfor også omfatte styrets arbeid, og eier bør blant annet basere seg på styrets egne evalueringer.

KS' anbefaling nr. 9 fra 2020:

- Eier bør gjennom selskapets eierorgan sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset det enkelte selskapets formål og virksomhet. Vurder også spørsmål om habilitet i valg av styremedlemmer. Det anbefales at selskapet sikrer opplæring av styremedlemmene.

4. Mål for selskapet

4.1 Kriterier

- Eier bør ha satt klare mål og resultatmål for selskapet, herunder krav om effektiv drift og at driften skjer etter bedriftsøkonomiske prinsipper, samt andre mål, eksempelvis produksjons- eller produktivitetsmål.

4.2 Kilder

I byrådssak 273/11 *Oslo kommunes prinsipper for god eierstyring av aksjeselskaper* heter det i pkt. 1. Innledning, s. 2:

Kommunen som eier fastsetter mål og rammer for selskapenes virksomhet gjennom vedtekter, beslutninger på generalforsamlinger, eierstrategier og oppdragsbrev/ bestillingsbrev.

Videre heter det:

Det er utarbeidet eierstrategier for noen selskaper, mens andre får styringssignaler gjennom tildelingsbrev (for eksempel Ruter), bestilling av tjenester eller krav til avkastning på forvaltet kapital (for eksempel forsikringsselskapene).

Byrådssaken fastsetter således ikke at mål og rammer for selskapet bør samles i en eierstrategi.

I byrådssak 273/11 *Oslo kommunes prinsipper for god eierstyring av aksjeselskaper* er resultatmål omtalt på s. 6:

Prinsipp 1: Kommunen vil sette resultatmål for selskapene. Styret har ansvar for å realisere resultatmålene.

Prinsippet fastslår at kommunen vil være en tydelig eier som setter mål og stiller krav til selskapenes styrer og ledelse. Målene/ kravene må imidlertid tilpasses kommunens formål med eierskapet i det enkelte selskap. Styret har det fulle ansvar for forvaltningen av selskapet og derved også ansvaret for å realisere eiernes målsettinger. Byrådet vil derfor blant annet arbeide for å gi selskapene klare og mest mulig entydige formål, eksempelvis gjennom en klart avgrenset kjernevirksomhet, jf. selskapenes vedtekter.

På side 7 i byrådssaken er målene for selskaper der Oslo kommune har sektorpolitiske mål nærmere omtalt. Her heter det:

Byrådet vil sette resultatmål for selskaper der kommunens har forretningsmessige formål med sitt eierskap. Det er et overordnet mål at slike selskaper styres med sikte på markedsmessig avkastning og god industriell utvikling. Kommunen har betydelige verdier investert i aksjeselskaper, og avkastning på investert kapital er derfor viktig. Avkastning vil være summen av utbytte og verdistigningen på aksjene. Ved fastsettelsen av resultatmål vil kommunen benytte samme prinsipper som private investorer gjør for sine investeringer, slik at avkastningskravet til et selskap vil være summen av risikofri rente pluss en risikopremie.

Byrådet ser på utbytte fra aksjeselskapene som et viktig bidrag til å finansiere kommunens

primæroppgaver. Byrådet har derfor forventning til selskapene om gode og forutsigbare utbytter som del av avkastningen på investert kapital. Byrådet vil signalisere dette tydelig til det enkelte selskap som evner å utdele utbytte. Størrelsen på utbytte må fastsettes og tilpasses selskapenes virksomhet, behov for egenkapital, investeringsplaner, lånekapasitet, likviditet m.m.

For selskaper der kommunen har sektorpolitiske formål med sitt eierskap vil byrådet stille krav om effektiv drift, og at driften av selskapene skjer etter bedriftsøkonomiske prinsipper. Byrådet vil også stille andre mål/krav til disse selskapene, eksempelvis produksjons- eller produktivitetsmål. Det kan skje gjennom bruk av ulike styringsvirkemidler som eksempelvis vilkår i avtaler om tjenestekjøp, eller tildelingsbrev til selskaper som mottar tilskudd fra kommunen.

5. Etisk regelverk og samfunnsansvar

5.1 Kriterier

- Eier bør følge opp at selskapet ivaretar sitt samfunnsansvar, herunder at selskapet/styret
 - har utarbeidet et etisk regelverk som minst tilsvarende de etiske reglene for ansatte i Oslo kommune som bystyret har vedtatt,
 - arbeider aktivt for å hindre misligheter og korrupsjon, og at driften er i samsvar med kommunens mål og interesser
 - iverksetter tiltak, rutiner og systemer som sikrer en forsvarlig økonomistyring og god internkontroll
 - har et avklart forhold til lov om offentlige anskaffelser og offentlighetsloven,
 - har planer og systemer for HMS-arbeid,
 - er bevisst sitt miljøansvar,
 - er bevisst på likestilling

5.2 Kilder

Mål 3 i byrådets forslag til budsjett 2021 (sak 1) sier at Oslo kommune skal ha et aktivt og godt eierskap.

Byrådet har fastsatt etiske regler for ansatte i kommunen, jf. byrådssak 1189/07. Videre vedtok bystyret den 13. juni 2012 enstemmig at kommunen skal følge FN Global Compact. Kommunen er også medlem av Transparency International Norge. Slik deltagelse medfører blant annet krav til kommunens innkjøpspolitikk og antikorrupsjonsarbeid.

Prinsipp 2 i Oslo kommunes prinsipper for god eierstyring av aksjeselskaper (byrådssak 273/11) fastslår at selskapene skal være bevisste sitt samfunnsansvar. Kjerneverdier er blant annet å verne om miljøet og sikre gode sosiale forhold. Det fremgår av byrådssaken at eier forventer at

- Selskapene skal ha etiske regler som minst tilsvarende kommunens etiske regler, jf. bystyrevedtak 392/07 (og byrådssak 1189/07).
- Selskapene skal arbeide aktivt for å hindre misligheter og korrupsjon og at styrene iverksetter tiltak, rutiner og systemer som sikrer en forsvarlig økonomistyring og god intern kontroll i selskapene.

- Selskapene skal bidra til økt verdiskaping ved å gjennomføre gode prosesser ved anskaffelser. Styrene må avklare om selskapet omfattes av lov om offentlig anskaffelser og eventuelt påse at dette regelverket etterleves.
- Selskapene har planer og systemer for HMS-arbeidet og at det gjøres et systematisk arbeid for å sikre et godt og trygt arbeidsmiljø. Det samme gjelder sikkerhet for befolkningen for øvrig. Fokus skal være på forebyggende tiltak
- Selskapene skal være bevisst sitt miljøansvar med effektiv bruk av ressursene og minimalisering av påvirkning på det ytre miljø (miljøeffektiv drift). Selskapene oppfordres til å miljøsertifisere egen virksomhet. Ved anskaffelser skal selskapene være bevisst de miljømessige konsekvenser av anskaffelsen og stille miljøkrav til sine leverandører.
- Selskapene/styrene er bevisst på likestilling (kjønn, minoriteter, eldre og yrkeshemmede) i forvaltningen av selskapene.
- Selskapene sikrer egen drift, egne ansatte og eget nærmiljø mot ulykker, dvs. har god sikkerhetskultur.

Byrådet forventer at styrene tar temaene inn i årsplanene for styret og har en planmessig behandling av hvert enkelt tema i løpet av året. Byrådet forventer at selskapene redegjør for sitt arbeid på disse områdene i årsberetningen og påpeker at temaene også bør være en del av den ordinære kommunikasjonen mellom kommunen og selskapene.

Dokumentet «Beskytt din kommune», utgitt i samarbeid mellom Transparency International Norge og KS i 2014 fremheves det at korrupsjonsrisikoen krever en bevisst og aktiv utforming av eierrollen. Under overskriften «Eierstyring» heter det:

Eierstyring innebærer at kommunen som eier må sikre klarhet i roller, hvem som skal delta i styrer, profesjonalitet i selskapsledelsen, mulighet for kontroll og oppfølging av at driften er i samsvar med kommunens mål og interesser. I kraft av sin eierrolle bør kommuner påse at kommunalt eide selskaper har et antikorruptjonsprogram.

Det fremheves at korrupsjonsrisikoen krever en bevisst og aktiv utforming av eierrollen.

6. Kontaktmøter og rapportering om måloppnåelse mv.

6.1 Kriterier

- Det bør gjennomføres jevnlig kontaktmøter/eiermøter mellom eier og selskapet for å informere eier om måloppnåelse og for å ta opp aktuelle problemstillinger for selskapet.
- Eier bør sikre seg nødvendig rapportering om selskapets måloppnåelse. Rapporteringen skal som minimum omfatte årsberetning, årsregnskap og kvartalsrapporter med regnskap.

6.2 Kilder

I byrådssak 273/11 *Oslo kommunes prinsipper for god eierstyring av aksjeselskaper* heter det i kommentarene til prinsipp 1, ref. ovenfor, på side 7 at:

Byrådet forventer rapportering om selskapets måloppnåelse gjennom årsberetning, årsregnskap og i kvartalsrapporter med regnskap. Kommunen vil fastsette særskilte krav til rapportering fra selskaper som mottar tilskudd fra kommunen. Gjennom kontaktmøter med selskapene kan byrådet bli informert om måloppnåelsen og aktuelle problemstillinger, jf. pkt. 4. 3 nedenfor. Byrådet vil måle og evaluere selskapenes styrer i forhold til fastsatte mål ut fra rapporteringen og kontakten for øvrig med selskapene.

Gjennom kontaktmøter med selskapene kan byrådet bli informert om måloppnåelsen og aktuelle problemstillinger, jf. pkt. 4.3 nedenfor.

Og i pkt. 4.3 i tilknytning til prinsipp 3 (Eierbeslutninger og vedtak skal foretas på generalforsamlingen) på s. 9 heter det:

For gjensidig informasjonsutveksling og diskusjon mellom kommunen og selskapene om selskapenes resultater, utvikling og planer er det hensiktsmessig å etablere jevnlig kontaktmøter. Det kan også arrangeres eier-/ strategiseminarer der eier møter selskapets styre og daglige ledelse til samtaler om strategiske planer og eiers synspunkter på disse.

Dialogen mellom eier og styre er også nødvendig ved viktige, prinsipielle og/eller strategiske beslutninger.

Ettersom prinsippene gjelder alle selskaper der kommunen har eierskap, legger Kommunerevisjonen til grunn at kommunen som eier også bør sørge for rapportering av relevant informasjon fra datterselskaper der kommunen har bestemmende innflytelse.

7. Informasjonsplikt overfor bystyret

7.1 Kriterier

- Byrådet skal fremme styrets årsberetning, årsregnskap og protokoll fra generalforsamling for aksjeselskaper som egne orienteringssaker til bystyret.
- Byrådet bør informere bystyret om andre vesentlige saker som berører aksjeselskapene.

7.2 Kilder

Bystyrets vedtak av 17. februar 1999 (sak 67) om byrådets tertialrapportering til bystyret slår fast at byrådet skal fremme årsberetning, referat fra generalforsamling og regnskap for aksjeselskapene som egne orienteringssaker til bystyret.

Kommunerevisjonen legger til grunn vedtaket innebærer at informasjonsplikten overfor bystyret primært ivaretas gjennom å fremme selskapets årsberetning og regnskap samt referat fra generalforsamling. I tillegg synes det rimelig å forutsette at bystyret også skal holdes informert om andre vesentlige saker. Vi legger videre til grunn at kravet gjelder for aksjeselskap der kommunen eier alle eller et flertall av aksjene.

Vedlegg 2 Uttalelse fra byråden for næring og eierskap

Byrådsavdeling for næring og eierskap

Kommunerevisjonen
Fredrik Selmers vei 3
0663 OSLO

Unntatt offentlighet
Offl. § 5 andre ledd

Deres ref.:
22/577-28

Vår ref. (saksnr.):
22/3852 - 16

Saksbeh.:
Svein Mygland, 971 70 609

Dato:
05.01.2023

Eierskapskontroll av Oslo Business Region AS - Rapport til uttalelse

Kommunerevisjonen har gjennomført en eierskapskontroll av Oslo Business Region AS (OBR). Eierskapskontrollen er forankret i Kontrollutvalgets vedtak av 30. august 2022 sak 59.

Jeg har mottatt rapporten til uttalelse og Kommunerevisjonen ber meg om å svare på 8 spørsmål. Svarene er satt i kursiv under det enkelte spørsmål.

Spørsmål 1: Har informasjonen om prosjektets hensikt vært tilstrekkelig klar?

Svar:

Informasjonen om prosjektet har vært tilstrekkelig klar, både gjennom oppstartsmøte, god dialog underveis og presentasjon av sluttrapport.

Spørsmål 2: Har byråden kommentarer til prosjektets metode, anvendte kilder eller data som kan ha betydning for rapportens konklusjoner? I tilfelle hvilke?

Svar:

Jeg vurderer prosjektets metode som god og at Kommunerevisjonen tok hensyn til kommentarer fra byrådsavdelingen underveis i prosessen. Løpende dialog og samarbeid mellom Kommunerevisjonen, selskapet og byrådsavdelingen har vært god. Samtidig mener jeg at rapporten til en viss grad underkommuniserer den positive utviklingen som har vært i OBR i løpet av undersøkelsesperioden.

Spørsmål 3: Har byråden kommentarer til kriteriene for eierskapskontroll som ligger til grunn for våre vurderinger og vår konklusjon? I tilfelle hvilke?

Svar:

Jeg har ingen kommentarer til revisjonskriteriene.

Spørsmål 4: Hva er byrådets samlede vurdering av rapportens konklusjon?

Svar:

Jeg ønsker å kommentere rapportens sammendrag av svakheter og mangler ved eierskapsutøvelsen, sett i sammenheng med det som har vært de viktigste prioriteringene i undersøkelsesperioden fra januar 2018 til juni 2022:

- ✓ Løpende oppfølging av selskapets samfunnsoppdrag definert i årlige tildelingsbrev.
- ✓ Løpende oppfølging av selskapets økonomiske utvikling etter negative år fra oppstarten i 2014 til 2017.

Tidlig i perioden ble det tatt grep for å snu den negative økonomiske utviklingen gjennom flere år i selskapet. Gjennom tett oppfølging har OBR hatt overskudd hvert år i perioden 2019 til 2022 og styrket egenkapitalen fra minus 2,2 millioner kroner pr. januar 2018 til pluss 7,1 millioner kroner ved siste årsavslutning pr. 31.12.2021. I samme periode har OBR også levert gode resultater i forhold til sitt vedtektsfestede formål, mandat og årlige tildelingsbrev, noe som er godt dokumentert i både eksterne evalueringer og gjennom selskapets egne prestasjonsindikatorer. OBR fremstår derfor som veldrevet og med stor betydning i arbeidet med å styrke Osloregionen som en innovativ og attraktiv storbyregion for etablering og utvikling av kunnskapsbasert næringsliv. Dette har også vært min hovedprioritering i undersøkelsesperioden.

Jeg tar til etterretning at Kommunerevisjonen påpeker enkelte svakheter og mangler ved eierskapsutøvelsen, men ønsker å kommentere følgende.

- ✓ **Mangler ved generalforsamlingen i 2018** var tidlig i undersøkelsesperioden, i en fase da byrådsavdelingen iverksatte tiltak i selskapet.
- ✓ **Mangler ved innføring av Oslomodellen.** Selv om dette ikke er fremmet av eier på generalforsamling, er det dokumentert at dette er fulgt opp i eierdialogen med styret. Jeg vil samtidig nevne at Oslomodellen kan være mindre aktuell for OBR ut fra sammensetningen av selskapets innkjøp av varer og tjenester.
- ✓ **Enkelte svakheter knyttet til eiers evaluering av styret.** Styret hadde samme sammensetning i perioden 2018 til 2021 med 3 styremedlemmer med kompletterende kompetanse og erfaring. Jeg har vurdert styret som velfungerende og lagt vekt på kontinuitet. På generalforsamlingen i 2022 ble styret utvidet fra 3 til 5 medlemmer ut fra behovet for bredere kompetanse. Denne vurderingen er dokumentert i grunnlaget for Kommunerevisjonens rapport.
- ✓ **Enkelte svakheter knyttet til eiers oppfølging av samfunnsansvar,** konkretisert gjennom temaene misligheter, HMS og økonomisk internkontroll. Jeg vurderer dette som viktig, men vil samtidig peke på den tette oppfølgingen som har vært i selskapet gjennom løpende dialog med utgangspunkt i tildelingsbrev, kontaktmøter og økonomisk rapportering hvert kvartal. Når det gjelder økonomisk internkontroll, vil jeg også vise til revisors rolle der dette inngår i den løpende kontrollen. I hele perioden har revisor levert «rene» bekreftelser. I eieroppfølgingen har oppfølgingen av samfunnsoppdraget hatt høyere prioritet enn oppfølging av samfunnsansvaret, selv om også sistnevnte har vært et underliggende tema i eieroppfølgingen.

Spørsmål 5: Vil byråden vurdere, og eventuelt iverksette, tiltak på bakgrunn av rapportens vurderinger og konklusjon? I tilfelle hvilke?

Svar:

Jeg vil innarbeide oppfølging av Oslomodellen på generalforsamling og samfunnsansvar som tema i kontaktmøter og påse at selskapet følger kommunens etiske regelverk.

Spørsmål 6: Hvilket tidsperspektiv gjelder for iverksettelse og gjennomføring av eventuelle tiltak?

Svar:

Svar under spørsmål 5 innarbeides med virkning fra innværende år.

Spørsmål 7: Oppfattes rapporten som nyttig? Oppgi gjerne begrunnelse hvis dette ikke allerede har fremkommet som svar på ovenstående spørsmål.

Svar:

Rapporten oppleves som nyttig gjennom grundig tilnærming til sentrale temaer i eieroppfølgingen, men jeg ber samtidig om at mine utfyllende kommentarer under spørsmål 4 vektlegges ut fra en helhetsvurdering av eieroppfølgingen. Jeg registrerer også at tiltakene etter Kommunerevisjonens rapport 10/2017 er fulgt opp, noe som har bidratt til en god utvikling i selskapet.

Spørsmål 8: Har byråden noen merknader til rapportens oppbygning og språkbruk?

Svar:

Jeg vurderer rapporten som oversiktlig, grundig og lettlest med en god oppbygging.

Med vennlig hilsen

Victoria Marie Evensen

byråd

Vedlegg:

Følg brev - Eierskapskontroll av Oslo Business Region AS - Rapport til uttalelse
Eierskapskontroll av Oslo Business Region AS_rapport til uttalelse.pdf (1)

Vedlegg 3 Uttalelse fra styret i Oslo Business Region AS

Til Kommunerevisjonen i Oslo kommune
Att. Morten Engebretsen og Annette Mari Birkeland

Oslo, 9. januar 2023

Uttalelse til kommunerevisjonens rapport om Eierskapskontroll i Oslo Business Region

Under pkt 1.1. i rapporten står det følgende:

«Våren 2018 ble eier kjent med at selskapets egenkapital var negativ ved utgangen av 2017. Som en følge av den økonomiske situasjonen i selskapet ble det i 2018 gjort endringer i selskapets ledelse, med ny daglig leder og nytt styre.»

Daværende adm.dir. Fredrik Winther sa opp sin stilling selv høsten 2018, og Gaute Hagerup ble ansatt våren 2019.

Dersom det er mulig foreslår vi at det gjøres en justering av den ordinære rapportteksten, for eksempel ved å justere avsnittet slik:

«Våren 2018 ble eier kjent med at selskapets egenkapital var negativ ved utgangen av 2017. Som en følge av den økonomiske situasjonen i selskapet ble det i 2018 gjort endringer i selskapets ledelse ved å innsette et nytt styre. Adm.dir. sa opp sin stilling i 2018, og ny adm.dir. tiltrådte sommeren 2019.»

Vennlig hilsen,

Johan Chr. Hovland
Styreleder i Oslo Business Region AS
På vegne av styret i Oslo Business Region AS

Oslo

Oslo Kommune
Kommunerevisjonen
Fredrik Selmers vei 3
0663 Oslo

Tel. +21 80 21 80

Rapport 1/2023

**Du finner mer informasjon om
Kommunerevisjonen og våre rapporter på:**
www.krv.oslo.kommune.no